

**6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR YASASININ KIRSAL KESİME ETKİLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ (ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)**

Gözde KALPAKLIOĞLU

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARIM EKONOMİSİ ANA BİLİM DALI
Prof. Dr. Adnan ÇİÇEK
Eylül - 2017
Her hakkı saklıdır**

**T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TARIM EKONOMİSİ ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR YASASININ KIRSAL KESİME
ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (ORDU
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)**

GÖZDE KALPAKLIOĞLU

**TOKAT
Eylül - 2017**

Her hakkı saklıdır

Prof. Dr. Adnan ÇIÇEK danışmanlığında Gözde KALPAKLIOĞLU tarafından hazırlanan '6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesime Etkilerinin Değerlendirilmesi, Ordu Büyükşehir Belediyesi Örneği' adlı tez çalışmasının savunma sınavı 22 EYLÜL 2017 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü TARIM EKONOMİSİ ANA BİLİM DALI 'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Prof. Dr. Adnan ÇIÇEK
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Üye
Prof. Dr. Nuray KIZILASLAN
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Orhan GÜNDÜZ
İnönü Üniversitesi

.....
.....
.....

.....
Prof. Dr. Ebubekir ALTUNTAŞ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

29.09/2017

TEZ BEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gözde KALPAKLIOĞLU

22 Eylül 2017

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR YASASININ KIRSAL KESİME ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)

GÖZDE KALPAKLIOĞLU

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TARIM EKONOMİSİ ANA BİLİM DALI

(TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ADNAN ÇİÇEK)

Büyükşehir yasası birçok değişime sebep olmuş; il özel idareler kapatılarak görevleri belediyeye devredilmiş, köy tüzel kişilikleri kaldırılmış, belediyeler büyükşehir belediyelerine dönüştürülmüştür. Araştırma 3 aşamalı yürütülmüştür. İlk aşamada, konunun tarihsel boyutu, geçmişten bugüne kadar değişen yasalar hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci aşamada, 30 Mart 2014 seçimlerinden sonra 30 büyükşehir belediyesinde uygulanmaya konulan yeni yasanın kırsal kesime etkileri Ordu ili örneğinde belirlenmeye çalışılmıştır. Üçüncü aşamada ise idari ve yasal açıdan alınması gereken önlemlerin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma Ordu ilinin kırsal kesimindeki köylerde gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada Ordu ilinin 6 ilçesine bağlı 24 mahallesinde (köyde) 96 kişiyle yüz yüze yapılan anketler kullanılmıştır. Araştırmada 6360 sayılı yasanın kırsal kesimdeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır. Kırsal kesimde yaşayanların yeni yasa ve uygulamalar ile ilgili fazla bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir. Yeni uygulamaya olumsuz bakılmasının en temel nedeni kırsal kesimi yaşam maliyeti açısından etkileyeceğidir. Yasanın tarımsal hizmetler açısından yeni bir yaklaşım getirmeyeceği, ancak kırsal kesime yönelik temel belediyeçilik hizmetleri konusunda belediyelerin daha başarılı olacağı söylenebilir.

2017, 56 SAYFA

ANAHTAR KELİMELER: 6360 sayılı büyükşehir yasası, kırsal kesim, kırsal hizmetler, Ordu ili

ABSTRACT

MASTER THESIS

ASSESSMENT OF RURAL CUT- OFF EFFECTS OF 6360, NUMBERED STATE LAW (ORDU METROPOLİTAN MUNİCİPALİTY EXAMPLE)

GÖZDE KALPAKLIOĞLU

**GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES**

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL ECONOMICS

SUPERVISOR: PROF. DR. ADNAN ÇİÇEK

The Metropolitan Law has caused many changes; the special provincial administrations were transformed into the municipality municipalities. The research was conducted in 3 stages. In the laws that have changed from the past to the present have been given. In the first stage, the historical dimension of the subject, and the laws that have changed from the past to the present have been given. In the second stage, after 30 March 2014 elections, effort to determined in Ordu. In the third stage, it was tried to be revealed what measures should be taken in terms of administrative and legal aspects. The research was carried out in the rural villages of the Ordu. A simple random sampling method was used to obtain the data. In the study, face- to face surveys were used with 96 people in 24 districts (in the village) of 6 provinces of Ordu. In the survey, it was triyed to determine the effects of the 6360 numbered law in rural areas. The data obtained from the questionnaires were interpreted in a table, it has been determined that those living in rural areas do not have much information about new laws and practices. Neglecting the new practice will have the most fundamental impact on the rural life in terms of cost of living. It can be said that the municipality will not take a new approach in terms of agrucultural services, but the municipalities will be more successful in terms of basic municipal services for rural crossing.

2017, 56 PAGE

KEYWORDS: Metropolitan law number 6360, rural cut, rural services, Ordu province

ÖNSÖZ

Çalışma süresince bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen danışman hocam sayın Prof. Dr. Adnan ÇİÇEK' e ve Tarım Ekonomisi Bölümü öğretim üyelerine en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bilgi ve görüşleriyle desteğini esirgemeyen Sayın Merve Ayyıldız'a teşekkür ederim. Tüm hayatım boyunca maddi ve manevi her zaman yanımda olan aileme sonsuz teşekkür ve sevgilerimle...

Gözde KALPAKLIOĞLU

22 Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR	vi
ÇİZELGE LİSTESİ	vii
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	3
3. MATERYAL VE YÖNTEM	7
4. KAVRAMSAL BİLGİLER	9
4.1. Türkiye’de İdari Yapılanma ve Kırsal Kesime Yönelik Hizmetler İle İlgili Süreç..9	
4.2. 2012 Tarih ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ve Amaçları.....	13
4.3. Ordu ilinde Büyükşehir Belediye Uygulaması ve Kırsal Kesimlere Yönelik Hizmetler	18
5. BULGULAR ve TARTIŞMA	22
5.1. Anket Yapılan Yerleşim Yerleri ve Kişilere Ait Genel Bilgiler	22
5.2. Anket Yapılan Kişilerin Eğitim Durumu	23
5.3. Anket Yapılan Kişilerin Büyükşehir Yasasından Haberdar Olma Durumu.....	23
5.4. Anket Yapılan Kişilerin Köylerin Mahalle Olması Hakkındaki Düşünceleri.....	24
5.5. Köylerin Mahalle Olması Hakkındaki Olumlu Değerlendirmelerin Nedenleri.....	24
5.6. Anket Yapılan Kişilerin Büyükşehir Yasasına Olumsuz Bakma Nedenleri	25
5.7. Anket Yapılan Kişilerin 2014 Yılından Sonra Belediyeler İle İletişim Durumu	26
5.8. Anket Yapılan Kişilerin İlçe Belediyeleri İle İletişim Nedenleri.....	26
5.9. Ankete Katılan Kişilerin Büyükşehir Belediyeleri İle İletişim Durumları.....	26
5.10. Ankete Katılanların Büyükşehir Belediyeleri İle İletişim Nedenleri	27

5.11. 2014 Yerel Yönetim Seçimlerinden Sonra (Son İki Yılda) İlçe ve Büyükşehir Belediyelerinin Köylerle İlişkisi ve Nedenleri.....	27
5.12. Köy Belediyeleri Tüzel Kişiliğine Ait Menkul- Gayrimenkulleri İlçe/ Büyükşehir Belediyeleri Mülkiyetine Geçme Durumu ile İlgili Bilgiler	29
5.13. Köylerde İkamet Edenlerin Köy Tüzel Kişiliğine Ait Menkul ve Gayrimenkullerin Belediye Mülkiyetine Geçmesi İle İlgili Düşünceleri.....	30
5.14. Köy Bütçesi, Kullanım Alanları ve Köy Bütçesinin Kaldırılması	30
5.15. Kırsal Kesimde Yaşayanların Belediyelerden Beklentileri	32
5.16. Hayvancılık ile İlgili Genel Bilgiler	34
5.17. Hayvancılık ve İmar Arasındaki İlişkiler	35
5.18. Anket Yapılan Kişilerin İmar ve Hayvancılık İle İlgili Düşünceleri	36
5.19. 6360 Sayılı Yasanın İmar Açısından Tarımsal Arazileri Etkileme Durumu..	37
5.20. 6360 Sayılı Yasa İle Kırsal Nüfus ve Göç Arasındaki İlişkiler.....	38
6. SONUÇ	39
7. KAYNAKLAR	42
8. ÖZGEÇMİŞ	44

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

ADNKS

BŞ

BŞB

DSİ

DPT

İÖİ

KHGM

KHK

YSE

Açıklama

Adrese Dayalı Nüfus Sistemi

Büyükşehir

Büyükşehir Belediyesi

Devlet Su İşleri

Devlet Planlama Teşkilatı

İl Özel İdaresi

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Kanun Hükmünde Kararname

Yol Su Elektrik

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge

Sayfa

Çizelge 4. 1. Ordu ilinde 2012 ve 2017 yılları itibariyle belediye ve köy sayıları	19
Çizelge 4. 2. Ordu ilinde büyükşehir uygulamasının başladığı yıllarda demografik veriler (2012 – 2017 yılı)	19
Çizelge 4. 3. Ordu büyükşehir belediyelerinde tarımsal ve kırsal alana yönelik kurumsal yapılanma	21
Çizelge 5. 1. Anket yapılan yerleşim yerleri ve kişilere ait genel bilgiler	22
Çizelge 5. 2. Anket yapılan kişilerin eğitim durumu	23
Çizelge 5. 3. Büyükşehir yasasından haberdar olma durumu	24
Çizelge 5. 4. Köylerin mahalle olması hakkındaki düşünceler	24
Çizelge 5.5. Köylerin mahalle olması iyi oldu ve gelecekte iyi olacak diyenlerin nedenleri	25
Çizelge 5. 6. Köylerin mahalle olmasına olumsuz bakanların nedenleri	25
Çizelge 5.7. Son iki yıl içinde ilçe belediyeleri ile iletişim durumu	27
Çizelge 5.8. Son iki yıl içinde ilçe belediyeleri ile iletişimin nedenleri	27
Çizelge 5.9. Son iki yıl içinde büyükşehir belediyeleri ile iletişim durumu	27
Çizelge 5.10. Son iki yıl içinde büyükşehir belediyeleri ile iletişimin nedenleri	27
Çizelge 5.11. Son iki yılda ilçe belediyesinden köye geliş gidiş durumu	27
Çizelge 5.12. Son iki yılda büyükşehir belediyesinden köye geliş durumu	28
Çizelge 5.13. Son iki yılda ilçe ve büyükşehir belediyelerinden köye geliş nedenleri..	28
Çizelge 5.14. Köy belediyeleri tüzel kişiliğine ait menkul ve gayrimenkullerin ilçe/büyükşehir belediyeleri mülkiyetine geçmesi ile ilgili bilgiler	29
Çizelge 5.15. Köylerde ikamet edenlerin köy tüzel kişiliğine ait menkul ve gayrimenkullerin belediye mülkiyetine geçmesi ile ilgili düşünceleri	31
Çizelge 5.16. Köy bütçesi olan köyler ve yıllık ortalama bütçe	31
Çizelge 5.17. Köy bütçesinin kullanıldığı alanlar	31
Çizelge 5.18. Köylerde düzenlenen festival, şenlik vb. etkinliklerin büyükşehir yasasından etkilenme durumu	31

Çizelge 5.19. Genel belediyeçilik hizmetleri kapsamındaki beklentiler	32
Çizelge 5.20. Köylere yönelik genel belediyeçilik yatırımlarının (yol, su, kanalizasyon vs.) hangi kurum tarafından yapılması ile ilgili düşünceler ...	34
Çizelge 5.21. Geçmiş yıllarda özel idare-valilik-kaymakamlık veya köy hizmetlerinden bireysel destek alan çiftçiler ile ilgili bilgiler	33
Çizelge 5.22. Tarımsal konular ile ilgili hizmetler kapsamında belediyelerden beklentiler	34
Çizelge 5.23. İlçe ve büyükşehir belediyelerinin tarımsal konular ile ilgili yeterli desteği verip veremeyeceği ile ilgili düşünceler	34
Çizelge 5. 24. Köylerde büyükbaş hayvancılık faaliyetlerine ilişkin genel bilgiler	34
Çizelge 5.25. Gelecek yıllarda hayvancılık faaliyetine devam etme düşüncesi ile ilgili bilgiler	35
Çizelge 5.26. Gelecek yıllarda yeni hayvancılık yatırımı yapmayı veya mevcut kapasiteyi artırmayı düşünen yetiştiriciler ile ilgili bilgiler	35
Çizelge 5.27. Köylerin imar durumuna ilişkin bilgiler	35
Çizelge 5.28. Yeni inşaat (ev, ahır vs.) yapılacağı zaman belediyelerden imar izni gerekeceğini bilme durumu ile ilgili bilgiler	36
Çizelge 5.29. Köy içerisinde yeni ahır yapmak için imar açısından uygun yeri olan yetiştiricilerin oranı	36
Çizelge 5.30. Belediyelerin köy içerisinde yeni ahır yapımına izin vermemesi durumunda köy dışında uygun yeri olanların oranı	36
Çizelge 5.31. İmar işlemlerinin uzun sürmesinin ve proje-imar masraflarının hayvancılık yatırımlarını etkileme durumu	37
Çizelge 5.32. Köy mülkiyetindeki hayvancılık otlatma alanlarının belediyeler mülkiyetine geçmesinin hayvancılığı etkileme durumu	37
Çizelge 5.33. Köyde işletme başına düşen arazi varlığı ve işletme sahiplerinin tarımsal arazilerinin imara açılması konusundaki düşünceleri	38
Çizelge 5.34. Büyükşehir yasasının köylerde göçe neden olup olmayacağına ilişkin düşünceler	38

1. GİRİŞ

Türkiye'de kentsel ve kırsal kesimlerin yönetimine ilişkin uygulamalar uzun yıllardan bu yana değişime uğramıştır. İlk genel nüfus sayımı olan 1927 sayımında nüfusun yaklaşık %75'i kırsal alanda yaşarken bu oran zamanla azalmış ve nüfus büyükşehirde toplanmıştır. Daha sonra 1982 anayasası büyük yerleşim yerlerinin farklı şekilde yönetimine imkan sağlamıştır (RG-1982). Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi ile ilgili 1984 yılında çıkarılan 3030 kanun ile Ankara, İstanbul, İzmir illeri ardından Adana, Bursa, Gaziantep, Konya, Kayseri, Antalya, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Mersin, Kocaeli, Samsun ve Adapazarı büyükşehir olarak Türkiye'de büyükşehir belediyesi sayısı 16'ya ulaşmıştır.

Bu şehirlerin büyükşehir olmasındaki en önemli etken nüfus büyüklüğüdür. Kent nüfusu fazla olan illerin daha iyi yönetilmesi amacıyla uygulanmaya başlayan bu kanunlar daha etkin yönetim sağlamayı amaçlamıştır. Büyükşehir olan illerin yönetimi büyükşehir belediyelerine bağlanırken, diğer illerin yönetimi il özel idareleri tarafından devam etmektedir. Bu yeni döneme kadar büyükşehir belediyelerinin kurulmasına yönelik çabaların kırsal kesimi etkilediğini söylemek zordur. Ancak büyükşehir belediyelerine yakın yerlerdeki belde ve köylerin bu durumdan etkilendiği aşikardır. Büyükşehirlerin planlı büyümesini sağlamak için yeni uygulamaların yapılması gerekmektedir. Bu olumsuz durumların önlenmesi açısından 2004 yılında 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile "pergel" düzenlemesi diye isimlendirilen yöntem ile sınır genişletilmesi getirilmiştir. Böylece valilik binaları merkez kabul edilerek nüfusu bir milyona kadar olan illerde yarıçap 20 km, 1-2 milyon arasındaki illerde yarıçap 30 km ve 2 milyondan fazla illerde ise 50 km yarıçap belediye sınırı olarak belirlenmiştir (RG-2004). Bunun sonucu olarak yoğun nüfuslu illerde daha düzenli bir imar planlaması yapılması gerektiği söylenebilir. Ancak bunun dezavantajı olarak büyük yerleşim merkezlerine yakın civarlarda köy ve belde gibi kırsal yerleşim birimlerinin ve tarımsal üretim merkezlerinin kısmen etkileneceğini belirtmek gerekir.

İstanbul ve Kocaeli illerinde 2004 yılında 5216 sayılı yasa ile büyükşehir belediyelerinin sınırları il idari sınırına kadar genişletilerek yeni ve farklı bir uygulamaya geçilmiştir. Yeni çıkarılan 6330 sayılı büyükşehir yasası 2012 yılından

itibaren yasayı kapsayan iller için önemli bir dönem başlamıştır. Mart 2014 yerel yönetim seçimlerinden sonra ise 30 büyükşehir belediyesinde bu değişim uygulanmaya başlamıştır. Böylece büyükşehir belediye sınırları il mülki sınırlarına kadar genişletilip, 30 ilde 16220 köy mahalleye dönüştürülerek köy tüzel kişilikleri kaldırılmıştır.

Mart 2014 tarihinden itibaren Türkiye’de daha planlı ve düzenli bir kırsal alan uygulaması için köy tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür. Yeni yasanın kırsal kesime nüfus, yönetim ve üretim açısından birçok etkilerinin olacağı muhtemeldir.

Çıkarılan 6360 sayılı yasa; 2014 yılından sonra tüm yönleriyle uygulamaya geçmiş, kırsal alanda birçok yenilik meydana getirmiştir. Söz konusu yeni uygulamanın kırsal kesimi ve kırsal kesimde yaşayanları ne ölçüde etkilediği önemlidir.

Bu araştırmada yukarıda bahsedilen yeni uygulamanın Ordu Büyükşehir Belediyesine bağlı kırsal yerleşim birimlerindeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada kırsal kesimde yaşayanların yasa ile ilgili bilgi düzeyleri, yasanın uygulamaya başladığı tarihten sonraki uygulamalar hakkındaki memnuniyet durumları, yasanın kırsal kesimdeki nüfusu, üretimi ve ekonomik hayatı etkileme durumu gibi birbirleriyle bağlantılı birçok konu araştırılmaya çalışılmıştır.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Güncel bir konuyu kapsayan araştırma, daha yeni olduğu için üzerinde yapılmış pek fazla bir araştırma bulunmamaktadır. Yapılan çalışmalar ise yasanın mali, ekonomik ve sosyo-kültürel yönü ile ilgilidir. Yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Özçağlar (2005), “ Türkiye’de Mülki İdare Bölümlerinin İdari Coğrafya Analizi ” isimli çalışmasında; mülki idare bölümlerinden analizler yapılarak çıkan sonuçlar doğrultusunda idari coğrafyanın coğrafi bilimler içindeki yeri ve önemi hakkında değerlendirme yapıp bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Göküş ve Alptürker (2011), “ 6360 Sayılı Yasa İle Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği ” isimli çalışmalarında; Silifke ilçesindeki muhtarlarla görüşmeler yapıp büyükşehir belediyelerinin çalışmalarından memnuniyet durumları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çıkan sonuçlara göre memnuniyet durumlarının çok fazla olmadığı vurgulanmıştır.

Özsalmanlı ve Pank (2012), “Muğla’da Büyükşehir Belediyesi Yapılanması Sürecine İlişkin Bir Değerlendirme” isimli çalışmasında, Muğla'nın büyükşehir belediyesi konumuna geçtikten sonraki değişimini ortaya koymaya çalışmıştır. Kapsamlı bir şekilde ele alınan bu çalışmada birincil kaynaklardan yararlanılıp, konu ile ilgili kaynaklar toplanmıştır. Konu bütün hatlarıyla ele alınıp belediye yapılanmasına ne gibi katkıları olduğu verilmeye çalışılmıştır.

Arıkboğa (2013), “Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli” isimli çalışmasında Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin gelişim süreçlerini dönemlere ayırarak anlatmaya çalışmıştır. İlk olarak yasanın tanımlanması sonrasında büyükşehir deneyiminin tarihsel gelişimi ve uygulanabilirliği üzerinde durulmuştur.

Bingöl ve ark (2013), “İl Sınırında Büyükşehir Belediye Modeli, Kocaeli Deneyimi” isimli çalışmasında, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki daire başkanlığı ve

şube müdürlüklerinde yüz yüze yapılan çalışmalar kapsamındaki verilere yer verilerek, konunun tarihsel süreçleri ele alınarak bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Çiftçi ve Tomar (2013), “Büyükşehir Yasasının İzmir Kırsalı Üzerine Olası Etkileri” isimli çalışmasında yeni yasaya değişik bir açıdan değinmiş ve eleştirel yaklaşmıştır. Yeni yasa ile kırsalda birçok değişim yaşanıp halk vergiye bağlanıp, düzenlerinin olumsuz yönde değişebileceğine değinilmeye çalışılmıştır. Ayrıca yasa diğer çalışmalardan farklı olarak siyasi, hukuki ve teknik açıdan da değerlendirip sonuçları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Karasu (2013), “6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Olası Etkileri, Şanlıurfa Örneği” isimli çalışmasında, yasanın Şanlıurfa’ya etkileri iki koldan incelenip verilmeye çalışılmıştır. İlk olarak yeni kanun değerlendirilmeye alınırken, ikinci olarak Şanlıurfa’ya ne derece etkileyeceği belirlenmeye çalışılmıştır. Tüm bunlar idari, siyasi ve kültürel açıdan ele alınıp bir sonuca varılmaya çalışılmıştır.

İzci ve Turan (2013), “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği” isimli çalışmalarında; yeni yasanın Van ilini nasıl etkilediği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca yasanın idari, mali, kültürel açıdan getirileri de ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Oktay ve Maltaş (2013), “Yerel Kalkınma, Kimlik ve Kültür Tartışmalarına Yeni Büyükşehir Uygulamaları Ekseninde Bir Bakış” isimli çalışmalarında, yasa öncesi ve sonrası ortaya çıkan değişimleri bir bütün olarak ele alıp incelemiştir. Yasanın kent kimlikleri üzerine etkisi verilmeye çalışılan bu çalışmada, yasa sonuçları farklı bir boyutta ele alınıp verilmeye çalışılmıştır.

Genç (2013), “6360 Sayılı Kanun ve Aydın’a Etkileri” isimli çalışmada; yasanın Aydın iline getirdiği yenilikler, gelişim süreçleri verilmeye çalışılmıştır. İlk olarak yasanın getirdiği yeni düzenlemeler incelenmiştir. Daha sonra Aydın ilinin genel özellikleri ve gelişim süreçlerinin verildiği bu çalışmada birincil ve ikincil veriler kullanılarak bir sonuç değerlendirilmesine gidilmiştir.

Atmaca (2013), “Optimal Belediye Büyüklüğü ve Yeni Büyükşehir Belediye Yasası” isimli çalışmasında; 6360 sayılı yasa incelenerek, optimal belediye büyüklüğü

düşüncesi ve yeni büyükşehir belediye yasının optimal belediye büyüklüğü düşüncesiyle ne ölçüde örtüştüğü çeşitli incelemelerle değerlendirmeye çalışılmıştır.

Adıgüzel ve Tek (2014), “6360 Sayılı Yasa ve Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Değişim: Hatay Örneği” isimli çalışmalarında; yeni yasanın ilde gösterdiği değişimi bir bütün olarak değerlendirmeye çalışmıştır. Hatay ilinde yeni yasa ile meydana gelen köklü değişimlere yer verilerek; idari ve mali sonuçlarına da değinilmiştir.

Sarı (2014), “442 Sayılı Köy Kanunu Çerçevesinde Cumhuriyet Dönemi Köye Yönelik Çalışmalar” isimli çalışmada, Köy Kanunu tüm detaylarıyla incelenmiş, köye yapılan hizmetler değerlendirilmiştir. Geçmişten bugüne kadar yapılan hizmetler, yasanın getiri ve götürüleri değerlendirilmeye çalışılarak bir sonuç elde edilmiştir.

Günel ve ark. (2014), “6360 Sayılı Yasanın Yerelleşme Bağlamında Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında, yasa diğerlerinden daha değişik açıda değerlendirilmiş ve yerelleşme açısından etkileri ortaya konmaya çalışılmıştır. Diğer çalışmalardan daha değişik bir açıdan ele alınan bu çalışma yerelleşme kapsamında incelenmiştir ancak demokratikleşme ve küreselleşme açısından bir katkı sağlanmadığı gözlemlenmiştir.

Ökmen, M., Arslan, R. (2014), “ Türkiye’de 6360 sayılı yasa ile yeni kurulan büyükşehir belediyeleri: Manisa Büyükşehir Belediyesi örneği” isimli çalışmalarında aşamalı bir şekilde çalışılarak ilk olarak Manisa ilinin genel tanımı yapılmakta sonrasında, belediyeciliğin tarihsel gelişimi ve kentin büyükşehir olduktan sonraki değişimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Kızıllıboğa Özaslan ve ark. (2014), “ 6360 Sayılı Kanun Çerçevesinde Gümüşlük Belde Belediyesi’nin Kapatılmasına İlişkin Yöre Halkının Algısı” isimli çalışmalarında; Gümüşlük Belde Belediyesinin kapatılmasına ilişkin halkın bakış açıları değerlendirilip verilmeye çalışılmıştır. Çıkan sonuçlar kapsamında ise halkın Gümüşlük Beldesi’nin kapatılmasına olumlu bakmadığı gözlemlenmiştir.

Akıllı ve Özaslan (2015), “6360 Sayılı Kanuna İlişkin Literatür Taraması” isimli çalışmalarında; kanunla birlikte ortaya çıkan değişimler örnekler kapsamında literatür

şeklinde verilmeye çalışılmıştır. Kanunun bugüne kadar hem olumlu hem olumsuz etkileri verilmeye çalışılarak, idari, mali açıdan etkileri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Biricikoğlu ve Duyar (2015), “6360 Sayılı Yasanın Genişleyen Büyükşehir Belediyesi Hizmet Sınırının Etkinlik ve Verimliliğe Etkisi Bağlamında Değerlendirilmesi: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Örneği” isimli çalışmalarında; Sakarya Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanları ile gerçekleştirilen mülakatlar değerlendirilmeye çalışılmıştır. İlk olarak yasa genel hatlarıyla incelenmiş olup daha sonra bu değişimlerin ve düzenlemelerin hangi gerekçe ile ortaya çıktığı verilmeye çalışılmıştır.

Gündoğdu (2015), “6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ve Kamu Personelinin Durumu:” isimli çalışmada; yasanın genel değerlendirilmesi ve yasanın kamu personellerine etkisini ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yasa sonucu olarak ta yeni kamu personel rejimine gidilmesi gerektiği sonucu elde edilmiştir.

Genç ve Daşcı (2016), “6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği” isimli çalışmalarında; yeni kanunun kamu hizmetlerinin sunumu üzerine olan etkileri verilmeye çalışılmıştır. Belediye başkanları, başkan vekilleri ve başkan yardımcılarıyla anket çalışması şeklinde yapılan bu çalışmada kanunun kamu hizmetlerine etkileri belirlenmeye çalışılmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın ilk bölümünde, Türkiye'deki kentsel ve kırsal alanların idari ve mali açıdan yönetimine ilişkin büyükşehir ve il özel idaresi uygulamalarının tarihsel gelişimi ve değişimi değerlendirilmiştir. Kırsal ve kentsel yapı ile alakalı değişimler ve yasalar tarihsel süreçler halinde verilerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada literatüre bağlı ikincil verilerin yanı sıra Ordu ili kırsal alanında yapılan anket çalışmaları sonucu elde edilen orijinal veriler kullanılmıştır. Ordu Büyükşehir Belediyesine bağlı merkez (Altınordu ilçesi) hariç toplam 18 ilçe yer almaktadır. Bu ilçelerin coğrafi ve topografik özellikleri dikkate alınarak ilin tamamını temsil edecek 6 ilçe gayeli olarak seçilmiştir. Bu ilçeler Akkuş, Aybastı, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye'dir. Örneğe alınan 6 ilçeye bağlı kırsal yerleşim birimleri (köyler) ve bu köylerdeki işletmeler örnekleme çerçevesini oluşturmuştur. Söz konusu 6 ilçeye bağlı 239 köy olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın bu köylerin %10'unda (24 köy) yürütülmesi planlanmıştır.

Örnek büyüklüğünün belirlenmesinde basit tesadüfi olasılık örneklemesinden yararlanılmıştır (Collins,1986). Örnek hacminin belirlenmesinde aşağıdaki formül kullanılmıştır;

$$n=t^2 \times (p \times q) / e^2$$

Formülde;

n= Örnek hacmini

t= Tablo t değeri

p= İncelenen olayın ana kitle içinde gerçekleşme olasılığı (%50)

q= İncelenen olayın gerçekleşmeme olasılığı (1- p)

e= Kabul edilebilir hata payı (% 10)

Örneklemede % 95 önem derecesi ve % 10 hata payı dikkate alınmıştır. Buna göre;

$$n= (1.96)^2 \times (0.5 \times 0.5) / (0.10)^2$$

n= 96 bulunmuştur.

Anketlerin ilçelere göre dağıtılmasında, ilçelerin köy sayıları dikkate alınmıştır. Buna göre Akkuş ilçesinde 4 köyde 16 anket, Aybastı ilçesinde 2 köyde 8 anket, Mesudiye ilçesinde 5 köyde 20 anket, Perşembe ilçesinde 4 köyde 16 anket, Ulubey ilçesinde 4 köyde 16 anket ve Ünye ilçesinde 5 köyde 20 anket olmak üzere toplam 96 anket yapılması gerektiği belirlenmiştir.

4. KAVRAMSAL BİLGİLER

Türkiye’de kırsal ve kentsel alanların yönetimi ve hizmetleri eskilerden bu yana sürekli değişim göstermektedir. İlk olarak 1984’lü yıllarda geçilen büyükşehir belediyciliği daha sonra artan nüfus ve gerekliliklerle birlikte sürekli bir değişim göstermiştir. Nüfusun büyük çoğunluğu 1984’lü yıllara kadar kırsal alanda yaşarken 1982 Anayasası ile büyükşehir belediyciliği gündeme gelmiş ve kentsel alanlara biraz olsun geçiş olmaya başlamıştır. Bu zamana kadar kent ve kır nüfusunun yönetimi ayrı tutulmuş ancak bu dönemden sonra büyükşehir belediyciliğine geçişle yeni yönetimin ilk adımları atılmıştır.

Yeni yasa ile 2012 yılından itibaren kırsal kesimi ve tarım sektörünü etkileyecek yeni bir döneme geçilmiştir. Bu yasa tam anlamıyla 2014 yılında uygulama konulmuş ve 30 il belediyesi büyükşehir belediyesi olmuş, köy tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle olup, taşınır ve taşınmaz malların mülkiyeti büyükşehir belediyelerine devredilmiştir. Ayrıca bu illerdeki özel idareler kapatılarak görevleri büyükşehir belediyelerine devredilmiştir.

Bu bölümde yasaların tarihi gelişiminin bilinmesinde yarar görülmüş ve bu konular hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Konu bütün ayrıntılarıyla incelenmiş ve 6360 sayılı büyükşehir yasasına kadar olan süreç belirli bir bütünlük içerisinde incelenmiştir.

Bu araştırmada saha çalışmaları esnasındaki gözlemler ile anket yöntemine dayalı veriler analiz edilerek bir bütünlük içerisinde verilmeye çalışılmıştır. Araştırma iki bölümde incelenip, ilk bölümünde konunun yasal yönlerine, yapılan anket çalışmalarına, kişilerin verdiği cevaplara; son kısımda ise, verilen cevaplar doğrultusunda alınması gereken önlemlere yer verilmeye çalışılmıştır.

4.1. Türkiye’de İdari Yapılanma Ve Kırsal Kesime Yönelik Hizmetler İle İlgili Süreç

Türkiye’de idari yapılanma biçimi vilayet esasına dayanmaktadır. Vilayete bağlı ilçeler, bucaklar ve köyler temel yerleşim birimleridir. Genel anlamda kırsal kesim köylerden oluşmaktadır ve köylerin yönetimi ile köylere yapılacak hizmetler vilayet ekseninde gerçekleşmiştir. Kentsel alanlardaki bazı hizmetlerin gerçekleştirilmesi görevi zaman

içerisinde belediyelere verilmiştir ve 1800'lü yıllardan itibaren belediyeler kurulmaya başlamıştır. Vilayeti Belediye Kanunu 1877 yılında çıkarılmış ve belediyeler için önemli bir yasa olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında çıkarılan yasalar, yerleşim birimlerinin yönetimi açısından oldukça önemlidir. Çıkarılan 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanunu ile 1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu bu açıdan oldukça önemlidir (RG, 1926).

Bu araştırma kırsal kesimi kapsadığı için, halkın refah ve huzur içinde yaşaması temeline dayalı Köy Kanunu önemli bir yere sahiptir. Köyler en küçük yerleşim birimleridir ve ne kadar değişim olursa olsun halkın dayanışması, yardımseverliği, iç içe yaşaması hiçbir zaman değişmemiştir. Köy Kanununda köydeki halkın refahı, ekonomisi, güvenliği ön planda tutulmuştur. Köy Kanununda; nüfusu iki binden düşük olan yerler köy olarak nitelendirilmektedir. Yasalara göre köyü muhtar yönetmektedir ve köye ait bütün söz hakkını üzerinde toplamıştır. Bunun yanı sıra muhtarın öncülüğünde köy halkına da düşen görevler vardır. Bunlardan zorunlu ve önemli olan bazıları; sıtma, sıvrısinek hastalığı vs. kaynaklı durumlarda su birikintilerini kurutmak, köye kapalı yoldan içilecek su getirmek ve çeşme yapmak, evlerde odalarla ahırları bir duvarla birbirinden ayırmak, köyün her evinde üstü kapalı hela yapmak, köy işlerinin görüşüleceği bir köy odası yapmak, köye bir mescit yapmak, köyde su basması olduğunda suyun yolunu değiştirmektir (RG,1926).

Köy Kanununa göre; yapılması köylünün isteğine bağlı olan şeylerden önemli olan bazıları ise; ev ve ahır duvarlarını yılda bir defa badanalamak, köy yollarını taş kaldırımlar ile döşemek, köyde bir hamam yapmak, pazar ve çarşı yerleri yapmak, köy sınırları içerisinde uygun yerlere orman alanı kurmak, köyde peynir ve yağ yapmak için makine almak, köy konusu olmayan yerlerde koru yetiştirmektir (RG,1926).

Köylere yönelik yol, su, elektrik, sağlık, güvenlik gibi birçok faaliyetlerinin yerine getirilmesinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile köy halkı önemli görevler üstlenmişlerdir. Cumhuriyetin ilk yıllardan günümüze kadar olan süreçte tarımsal açıdan çok ilerleme sağlanmış, tarımsal üretim ve çeşitlilik artırılmış, tohum, fide, kullanımı gelişme göstermiştir. Tüm bunların yanı sıra pazarlama konusunda da oldukça gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle Kamu İktisadi Teşebbüsleri ekonomiye yön vermek, pazarlamayı geliştirmek, özel sektöre öncülük etmek gibi birçok görevi üstlenmişlerdir.

Bunların yanı sıra birçok farklı kamu kurum ve kuruluşu kırsal kesime yönelik hizmetler konusunda önemli görevleri gerçekleştirmişlerdir. Devlet Su İşleri (DSİ), Toprak su, Yol Su Elektrik, Toprak İskan ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bu kuruluşların önemlileri arasındadır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevlerini kapsayan 09.05.1985 tarihli 3202 sayılı ile tarımsal alanda yeni bir dönem yaşanmaya başlanmıştır. Tarımsal ve kırsal hizmetler kapsamında önemli görevler üstlenen Toprak-su, Toprak- İskan ve Yol Su Elektrik (YSE) Genel Müdürlüğü 1985 yılında organize edilerek birleştirilmiş ve bu kuruluşların görevlerini üstlenecek Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Köy Hizmetleri, tarımsal hizmetler açısından önemli yere sahiptir. Tarımsal üretimin artırılması, yol ve içme suyu hizmetleri vb. açısından önemli hizmetleri vardır.

Çıkarılan yeni kanunun önemli maddeleri ve Köy Hizmetlerinin görevlerine içeren 2. Madde aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

- a) Devlet ile il yolları arasında kalan yerlerdeki yolları tespit edip geliştirmek
- b) Toprak ve su kaynaklarının verimli kullanılmasını, korunmasını, geliştirilmesini sağlamak,
- c) Yol, su, elektrik gibi tesislerin inşaat, bakım ve onarımını düzenlemek üzere gerekli tedbirleri almak,
- d) Köye bağlı yerleşme birimlerine sağlıklı ve yeterli içme suyu ve kullanma suyu tesislerini yapmak,
- e) Kurumuş tarım alanlarını verimli hale getirmek için çalışmalar yapmak olarak belirlenmiştir.

Genel Müdürlüğe bağlı Arazi ve İskan Dairesi Başkanlığının görevleri; ihtiyaç duyulan arsa ve araziyi satın alma veya kamulaştırma yoluyla temin etmek, iskan kanunları ile ilgili olarak, yatırım uygulamasına alınacak hizmetlerin uygulama öncesi her türlü ön etüt ve kesin etüt çalışmalarını yapmak, yurdumuza gelen göçmenlerin yurda kabulleri ile ilgili işlemlerinin yapılacağı süre içinde iaşe ve ibadetlerini sağlamak, ülkemizde göçebe yaşayanların iskanlarını sağlamak şeklinde belirlenmiştir.

Köy ve Orman Yolları Dairesi Başkanlığının görevleri; yol ağlarının bakımını, onarımını yapmak, gerektiğinde asfalt yapmak, her türlü bina ve tesisleri yapmak, Trafik Kanunu ile verilen görevleri yerine getirmek olarak belirlenmiştir.

Havza ve Islahı ve Göletler Dairesi Başkanlığının görevleri; yağışların zararlarını önleyici gölet ve düğger tesisler yapmak ve yaptırmak, toprak erozyonunu önleyici, giderici tesisler yapmak şeklinde belirlenmiştir.

Sulama Dairesi Başkanlığının görevleri; devlet arazilerinin ıslahı, imarı ve tarıma uygun hale getirilmesi, devlet sulama şebekelerinde sulama işleri hizmetlerini yapmak, arazi toplulaştırma görevlerini yaptırmak olarak belirlenmiştir.

Köy İçme suları Dairesi Başkanlığının görevleri; köy ve bağlı birimlere sağlıklı içme suyu temin etmek, mevcut tesislerin onarımını yapmak, yerleşme alanlarında çevre sağlığı hizmet düzenlemesini oluşturmak şeklinde belirlenmiştir.

Köylere yönelik hizmetler kapsamında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü önemli görevler üstlenmiştir. Bunlar arasında; sulama suyu temini, gölet yapımı, sulama kanalları, teraslama çalışmaları gibi hizmetler bulunmaktadır. Bunların dışında arazi toplulaştırma çalışmaları, tarla içi geliştirme hizmetleri, arazi yollarının ve bunlara bağlı köprü ve menfez geçişlerinin yapılması gibi önemli hizmetleri gerçekleştirmiştir.

“Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 13.01.2005 tarihinde 5286 sayılı kanunla yeni bir döneme imza atmıştır. Bu kanun ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırılmış, köye yönelik hizmetler ve bu hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili esaslar düzenlenmiştir. Köye yönelik hizmetlerin İl Özel İdarelerince, İstanbul ve Kocaeli illerinde ise Büyükşehir Belediyelerince yerine getirilmesi esasa bağlanmıştır.

Yeni kanunun iki önemli yönü vardır. Birincisi köylere yönelik hizmetlerin İstanbul ve Kocaeli illerinde, il mülki sınırları dahilinde Büyükşehir Belediyeleri’nce yürütülecek olmasıdır. Bu durum Türkiye’de yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. İkincisi ise Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün köylere yönelik olan görevlerinin İstanbul ve Kocaeli illeri hariç diğer 79 ilde İl Özel İdareleri’nce yürütülecek olmasıdır. Bu kanunun yayımı tarihinden hemen sonra 22.02.2005 tarihinde İl Özel İdaresi Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Yeni yasa ile köylerin mahalleye dönüştürülmesi birçok farklılığı da beraberinde getirmiştir. Bu farklılıklar ile muhtar ve ihtiyar heyetinin yetkileri en aza indirilmiştir. Nitekim, 5393 sayılı Belediye Kanununun 9. maddesinde “Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir. Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçlarını belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla işbirliği yapmak ve kanunlarda verilen görevleri yapmakla yükümlüdür. Belediye, mahalle ve muhtarların ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkanları ölçüsünde gerekli aynı yardım ve desteği sağlar, kararlarında mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır” denilmektedir. Köylerin mahalleye dönüştürülmesi sonucunda muhtar ve ihtiyar heyetinin görevleri, köy ile belediye ve diğer kurum-kuruluşlar arasındaki ilişkinin sağlanmasına indirgenmiştir.

Köy tüzel kişiliğinin ve köy bütçesinin kaldırılması, köyün ortak mallarının belediye mülkiyetine geçmesi köy kavramını fiilen ortadan kaldırmış bulunmaktadır. Bu uygulama ile özellikle köy bütçesinin kaldırılması, köy tüzel kişiliğinin düşmesi, köye ait menkul ve gayrimenkullerin belediyelere geçmesi yeni bir yönetim sistemini beraberinde getirmiştir. Bu konuya ilişkin ilerleyen bölümlerde saha çalışmalarında elde edilen veriler yardımı ile detaylı değerlendirmeler yapılmıştır.

4.2. 2012 Tarih ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ve Amaçları

İlk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmış ve 13.5 milyon olan ülke nüfusunun %75’inin kırsalda yaşadığı belirlenmiştir. Bu sebepten ötürü kırsal alanları geliştirme, bayındır hale getirme zorunlu olmuştur. Zamanla artan nüfusa bağlı olarak ise büyükşehir belediyelerinin kurulmaları zorunlu hale gelmiş ve ilk adımları atılmaya başlanmıştır.

Türkiye’de büyükşehir belediyeleri ile ilgili ilk düzenleme 1984 yılında çıkarılan kanunla ve 3030 sayılı kanunla yapılmıştır. Bu kanun ile İstanbul, Ankara ve İzmir’de büyükşehir belediyeleri kurulmuştur. Daha 1986 yılında Adana, 1987’de Bursa, Gaziantep ve Konya, 1988’de Kayseri, 1993’de Antalya, Erzurum, Diyarbakır, Eskişehir, İzmit, Mersin, Samsun, 2000’de ise Sakarya ilinde büyükşehir belediyeleri kurulmuştur.

Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trakya, Şanlıurfa ve Van illeri de 6 Aralık 2012’de çıkarılan 6360 sayılı kanun ile büyükşehir yapılmıştır. Ordu ili de 14.03.2013 tarihli ve 6447 sayılı kanun ile büyükşehir yapılarak Türkiye’de büyükşehir belediyeleri sayısı 30’a yükselmiştir.

Bu kanun ile büyükşehir sınırları il mülki sınırlarına genişletilmiş, belde ve köylerin tüzel kişilikleri kaldırılıp, köyler mahalle olup, il belediyeleri ise büyükşehir belediyelerine dönüştürülmüştür. Bu illerdeki il özel idarelerinin de tüzel kişilikleri kaldırılmıştır.

Yeni kanunun kabul numarası 6447, kabul tarihi ise 14.3.2013’tür. Bu kanuna göre: Yeni kanunun geçici 1 inci maddesinin on yedinci fıkrasına bağlı ekli (25) sayılı listeye “Altınordu Belediyesi” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiş ve yirmi birinci fıkrasında yer alan “26 adet” ibaresi “27 adet” şeklinde değiştirilmiştir.

Aşağıda 06.12.2012 tarih ve 6360 sayılı Büyükşehir Yasasının (On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun) bazı önemli maddeleri özetlenmiştir:

MADDE 1- Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır.

MADDE 6 - 5216 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarıdır. İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin mülki sınırlarıdır.”

MADDE 7- Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımı ile bu yolların temizliği ve karla mücadele çalışmalarını yürütmek; kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.”

“Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler.”

MADDE 34 – 3152 sayılı Kanuna 28 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

MADDE 28/A – Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur. Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, kaynağını aktarmak şartıyla illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini bu başkanlık aracılığıyla yapabilirler.

Bu işler karşılığı genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince yapılacak kaynak transferleri ödenek aktarması suretiyle, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak kaynak transferleri ise tahakkuk işlemleri ile gerçekleştirilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince aktarılan tutarlardan yıl içerisinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye; diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca aktarılan tutarları bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve yıl içerisinde harcanmayan kısımlarını ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından, merkezi idarenin adli ve askeri teşkilat dışında taşradaki tüm birimlerinin hizmet ve faaliyetlerinin etkinliği, verimliliği ve kurumların stratejik plan ve performans programlarına uygunluğu ile ilgili hazırlanacak rapor, valinin değerlendirmesiyle birlikte Başbakanlığa ve bu kurumların bağlı veya ilgili olduğu bakanlığa gönderilir. Bu raporlar yıllık olarak hazırlanır ve takip eden yılın şubat ayı sonuna kadar yukarıdaki mercilere gönderilir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, afet yardım, acil çağrı, yatırım izleme, rehberlik ve denetim, strateji ve koordinasyon ile idari müdürlükler kurabilir. Gerektiğinde geçici birimler kurulabilir. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının sevk ve idaresi, vali veya vali tarafından görevlendirilecek bir vali yardımcısı tarafından yerine getirilir. Maliye Bakanlığınca, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur.

Gerektiğinde valilik, kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın ihtiyaç durumuna göre uzman, sözleşmeli personel ve memurları bu başkanlıklarda görevlendirmeye yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşlarının 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; valilik ve kaymakamlık konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet

hizmetlerinin gerektirdiği harcamalar yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığınca karşılanabilir.

Merkezi idare tarafından yapılan her türlü yardım ve desteğin koordinasyonu, denetimi ve izlenmesi ve acil durumlarda bizzat yerine getirilmesi yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından sağlanır.

İldeki kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz etkilediğinin vali veya ilgili bakanlığınca tespit edilmesi durumunda, vali uygun süre vererek hizmet ve yatırımın gerçekleştirilmesini ister. Hizmet ve yatırımın verilen sürede gerçekleşmemesi hâlinde, vali söz konusu yatırım ve hizmetin ildeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilmesini isteyebileceği gibi yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı aracılığıyla da yerine getirebilir. Yapılan veya yapılacak harcamalar karşılığı tutarlar ilgili kurumun pay ve ödeneklerinden tahsis yapan kurum tarafından kesilerek İçişleri Bakanlığına veya hizmeti yerine getiren diğer kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir. Bu fıkra kapsamında İçişleri Bakanlığına ve diğer genel bütçeli idarelere aktarılan tutarların bu kurumların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi birinci fıkra hükümleri çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan tutarların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi bu kurumların tabi olduğu mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir. Diğer genel bütçeli idarelere ilişkin bütçe işlemlerini yapmaya bu kurumların üst yöneticileri yetkilidir. ”Bu yasa ile geçmişten günümüze kadar önemli değişimler yaşanmıştır.

Bu değişimleri kısaca ifade edecek olursak;

- a) 30 Büyükşehir Belediyesi kırsalındaki köyler mahalleye dönüştürülerek en yakın ilçeye bağlanmıştır.
- b) Söz konusu köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmış ve köy tüzel kişiliğine ait taşınır-taşınmaz mallar belediyelere devredilmiştir.
- c) Büyükşehir belediye sınırları içindeki bütün beldeler kapatılarak mahalleye dönüştürülmüş, aynı isimle ve tek mahalle olarak en yakın ilçeye bağlanmıştır.

- d) Bu beldelerin taşınır-taşınmaz bütün mal varlıkları belediyelere devredilmiştir.
- e) 30 ildeki, il özel idareleri kapatılmış ve personel ile mal varlıkları kurulan komisyonlar kararı ile büyük oranda belediyelere devredilmiştir.
- f) Kırsal alana hizmet götürülmesinde en önemli karar merci olan il genel meclisinin görevlerine son verilmiştir.

4.3. Ordu İlinde Büyükşehir Belediye Uygulaması ve Kırsal Kesimlere Yönelik Hizmetler

Ordu ili 14.03.2013 tarihinde 6447 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile büyükşehir yapılmıştır. İlgili kanunun 1. Maddesinde “12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun başlığında yer alan “ON ÜÇ” ibaresi “ON DÖRT” olarak, “YİRMİ ALTI” ibaresi “YİRMİ YEDİ” olarak değiştirilmiş ve 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Muğla,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Ordu,” ibaresi eklenmiştir” şeklindedir. Kanun ile Ordu ilinde, Ordu Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Ordu Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Altınordu ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur. Teklifin gerekçesinde; geçen yıl yapılan düzenlemeyle, nüfusu 750 bini geçen illerde il belediyesinin büyükşehir belediyesine dönüştürüldüğüne işaret edilerek, “Bugün itibariyle Ordu ilinin toplam nüfusu 750 binin üzerine çıkmış bulunmaktadır. Ordu il sınırları içindeki belde belediyeler ve köyler ile il özel idaresinin tüzel kişilikleri kaldırılmakta, Ordu merkezde Altınordu ilçesi ve aynı adla belediye kurulmaktadır” ifadesi yer almaktadır.

Bu kanun kapsamında il özel idareler kaldırılmış olup, görev ve yetkileri belediyelere geçmiştir. Bu yasadan sonra ilçe sayısı 19’a çıkarılmıştır. Köyler mahalleye dönüştürülüp hizmetlerin yeterli ve yerinde kullanılması açısından da gerekli önlemler alınmaya çalışılmıştır (Çizelge 4. 1).

Çizelge 4. 1. Ordu ilinde 2012 ve 2017 yılları itibariyle belediye ve köy sayıları

İl	2012		2017	
	İlçe	Köy	İlçe	Köy
Ordu	18	481	19	0
Toplam	18	481	19	0

Kaynak: TÜİK, çeşitli yıllar, www.tuik.gov.tr/

Büyükşehir belediyesi uygulaması, Ordu ili için yeni bir döneme giriş ve yeni belediyeçilik uygulaması için bir sürecin başlangıcı olmuştur. Yasanın uygulamaya başlamasından sonra demografik yapı da değişmiş ve ilin nüfusunun tamamı kent nüfusuna dönüştürülmüştür. Pratikte yeri olmasa bile Ordu ilinde köy nüfusu kalmamıştır.

Çizelge 4. 2. Ordu ilinde büyükşehir uygulamasının başladığı yıllarda demografik veriler (2012 ve 2017 yılı)

İl	Toplam Nüfus(kişi)	Şehir Nüfusu		Köy Nüfusu	
		Kişi	%	Kişi	%
Ordu (2012 yılı)	741.371	423.295	57.1	318.076	42.9
Ordu (2017 yılı)	753.924	753.924	100.0	0.00	0.0

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr/ 2007

Ordu ilinin toplam yüzölçümü 595.200 ha'dır. Bu alanın 255.297 hektarı tarımsal alanlardan oluşmaktadır. Tarımsal alanların büyük bir bölümünü (227.740 ha.) meyvelik alanlar (tamamına yakını fındık) oluşturmaktadır. Ordu ili ülkede en fazla fındık alanına ve üretimine sahiptir. Ayrıca 16.142 ha tarla arazisi ve 1.308 ha sebze arazisi bulunmaktadır. İlin coğrafi ve iklim yapısı gereği tarımsal açıdan özel bir bölge konumundadır. Diğer bir deyişle ülkenin diğer bölgelerindeki tarımsal yapının dışında özelliklere sahiptir. Özetle Karadeniz bölgesinin kendine özgü özellikleri Ordu ilinde de görülmektedir. Bölgenin topografik yapısı gereği büyükbaş hayvancılık yaygındır ve 2015 yılı verilerine göre yaklaşık 123 bin büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Hayvancılık faaliyeti genel olarak küçük aile işletmeciliği şeklinde yapılmaktadır. Bölge arıcılık açısından önemli bir potansiyele ve yetiştiricilik kültürüne sahiptir. Bunların dışında

bölgede kesme çiçek yetiştiriciliği, kivi ve çilek yetiştiriciliği ile su ürünleri yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmaktadır.

Ordu ilinde büyükşehir uygulamasına geçilmeden önceki köy sayısı 481 adettir. Bu köylerin 371 tanesi orman köyü konumundadır ve bölgenin coğrafi yapısının bir sonucu olarak, köy yerleşimleri dağınık konumdadır. Bu durumun bir sonucu olarak söz konusu köylerin yol, su, kanalizasyon gibi temel altyapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesi önemli bir sorun oluşturmaktadır. Ordu İl Özel İdaresi 2010-2014 Stratejik Planına göre söz konusu köylerin % 97.1'inin kanalizasyonunun bulunmadığı belirtilmektedir (Anonim, 2009). Ayrıca köylerin içme suyu ve ulaşımı konusunda sıkıntılar olduğu belirtilmektedir.

Yeni yasa ile kapatılan il özel idarelerinin kırsal kesime yönelik önemli görevleri söz konusudur. 5302 sayılı il özel idaresi yasasının 6. Maddesinde il özel idarelerinin görevleri arasında; imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetler yer almaktadır (Anonim, 2005). Ayrıca gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskan, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar gibi bir çok konu il özel idarelerinin görevleri arasında bulunmaktadır. Kırsal alt yapı hizmetlerinin iyileştirilmesi, tarımsal ve içme suyu sağlanması, kırsal kalkınmanın desteklenmesi, sosyal hizmetlerin geliştirilmesi, çevresel ve mekânsal hizmetlerin desteklenmesi ve tarımın geliştirilmesi il özel idarelerinin kırsal kesime yönelik en temel hizmetleridir. Yukarıda bahsedilen görevlerin 2014 yılından sonra büyükşehir belediyeler tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu durum önemli bir kurumsal yapılanmayı gerektirmektedir.

Ordu ilinde büyükşehir belediyesi uygulamasına geçildikten sonra Ordu Büyükşehir Belediyesi, daire başkanlığı ve birim müdürlükleri bazında teşkilatlanarak çalışmalarını yürütmeye başlamışlardır. Ordu Büyükşehir Belediyesinde tarım ile ilgili olarak sadece Parklar ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı bünyesinde Tarım ve Hayvancılık Şube Müdürlüğü yer almaktadır. Buna ilişkin teşkilatlanma yapısı Çizelge 4.3'de görülmektedir. Bunun dışında yol, muhtarlık işleri ve çevre ile ilgili başka birimler de yer almaktadır.

Çizelge 4. 3. Ordu büyükşehir belediyelerinde tarımsal ve kırsal alana yönelik kurumsal yapılanma

Büyükşehir	Daire Başkanlığı	Şube Müdürlüğü
ORDU	Parklar ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	1. Parklar ve Yeşil Alanlar Şube Müdürlüğü 2. Tarım ve Hayvancılık Şube Müdürlüğü 3. Cenaze Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Ordu ilinde tarımsal kesime yönelik hizmetlerin Parklar ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığına bağlı bir şube müdürlüğü bünyesinde yürütülecek olması düşündürücüdür. Yukarıdaki paragraflarda kapatılan ve görevleri belediyelere verilmiş olan il özel idaresinin tarımsal ve kırsal kesime yönelik hizmetlerinin daha kurumsal bir yapılanma içerisinde yürütülmesi gerekmektedir. Birçok büyükşehir belediyesinde tarıma yönelik hizmetler daire başkanlığı şeklinde ve birçok birim müdürlüğü bünyesinde yürütülmektedir.

Kırsal kesime yönelik yol, su ve kanalizasyon gibi temel altyapı hizmetlerinin belediyeler tarafından yapılacak olması, belediyelere önemli bir sorumluluk yüklemiştir. Bu hizmetlerin, kentsel alanlara hizmet veren birimlerce yürütülmesi belediyelerin çabasına bağlıdır. Ancak tarımsal amaçlı birçok hizmetin gerçekleştirilmesi ciddi bir kurumsal yapılanmayı gerektirmektedir. Nitekim kırsal kesime ve tarımsal alanlara yönelik; sulama suyu sağlanması, sulama sistemlerinin geliştirilmesi, tarla içi geliştirme hizmetlerinin iyileştirilmesi, arazi yollarının ve yol geçişleri için köprü, menfez gibi altyapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesi, kırsal kalkınma hizmetleri, hayvancılığa yönelik hizmetler gibi tarım sektörüne yönelik çalışmaların büyükşehir belediyeleri bünyesinde sadece bir birim müdürlüğüne yürütülmesi mümkün değildir.

5. BULGULAR ve TARTIŞMA

Bu bölümde saha çalışmalarına yönelik anket sonuçları değerlendirilmiştir. 2004 yerel seçimlerinden sonra uygulamaya geçen büyükşehir yasasının kırsal kesimdeki sonuçları belirli bir bütünlük içerisinde ele alınmıştır. Öncelikle kırsal yerleşim birimlerine ve anket yapılan kişilere ilişkin genel sonuçlar değerlendirilmiştir. Ayrıca yasanın uygulamasına ait sonuçlar çizelgeler şeklinde ele alınıp yorumlanmıştır.

5.1. Anket Yapılan Yerleşim Yerleri ve Kişilere Ait Genel Bilgiler

Anket yapılan kırsal yerleşim birimlerinin, bağlı oldukları ilçelere ortalama uzaklığı 15.3 km'dir. Kırsal yerleşim birimlerinin ilçe merkezlerine uzaklığının az olmasındaki en önemli etken Ordu ilinin yüzölçümünün az olması ve ilçe sayısının fazla olmasıdır. Ancak bölgenin topoğrafyası göz önüne alındığında ilçeye olan uzaklık hizmetlerin etkinliği açısından önemlidir. Anket yapılan kırsal mahallelerin büyükşehir uzaklığı ise 81.8 km'dir. Büyükşehir sınırları içerisindeki bütün yerleşim yerlerinin altyapı hizmetlerinin büyükşehir belediyeleri tarafından yürütüleceği dikkate alındığında, söz konusu yerleşim birimlerinin uzaklığı hizmet verme açısından önemlidir. Bu durum özellikle Karadeniz Bölgesi gibi engebeli bir bölge için ayrı bir önem arz etmektedir. İçme suyu temini ve su arızalarının giderilmesi, çöp toplanması, kanalizasyon hatlarının döşenmesi ve arıza yapımı vs. gibi hizmetlerin kısa sürede gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu hizmetlerdeki aksaklıklara çözüm bulununcaya kadar kırsalda yaşayan halkın son derece olumsuz etkileneceği kaçınılmazdır.

Çizelge 5. 1. Anket yapılan yerleşim yerleri ve kişilere ait genel bilgiler

Anket yapılan ilçe sayısı (adet)	6
Anket yapılan köy sayısı	24
Anket yapılan kişi sayısı (adet)	96
Anket yapılan yerleşim birimlerinin bağlı olduğu ilçeye ortalama uzaklığı (km)	15.3
Anket yapılan yerleşim birimlerinin bağlı olduğu büyükşehir ortalama uzaklığı (km)	81.8
Anket yapılan kişilerin ortalama yaşı (yıl)	48.9
Ortalama aile nüfusu (kişi)	4.3
Aileden köy ve beldede yaşayan ortalama nüfus (kişi)	2.6

Araştırmada Ordu iline bağlı 6 ilçe ve bu ilçelere bağlı 24 köyde toplam 96 kişi ile anket yapılmıştır. Anket yapılan kişilerin ortalama yaşı 48.9 olup, ailede bulunan kişi sayısı 4.3 ve aileden köyde yaşayan kişi sayısı ise 2.6 kişidir. Ülkenin her bölgesinde olduğu gibi araştırmanın yürütüldüğü bölgede de aile nüfusunun önemli bir kısmı ilgili yerleşim biriminin dışında yaşamaktadır.

5.2. Anket Yapılan Kişilerin Eğitim Durumu

Anket yapılan kişilerin eğitim bilgileri Çizelge 5.2.'de görülmektedir. Okur-yazar olmayanların oranı %1.0, ilkokul mezunlarının oranı %29.2, lise mezunlarının oranı %50.0 ve üniversite mezunlarının oranı ise %19.8'dir.

Çizelge 5. 2. Anket yapılan kişilerin eğitim durumu

Eğitim Durumu	(%)
Okur-yazar değil	1.0
İlkokul	29.2
Lise	50.0
Üniversite	19.8
Toplam	100.0

5.3. Anket Yapılan Kişilerin Büyükşehir Yasasından Haberdar Olma Durumu

Anket yapılan kişilerin 6360 sayılı yasadaki haberdar olma durumu Çizelge 5.3.'de verilmiştir. Buna göre anket yapılan kişilerin %11.9'u yasa ile ilgili yeterli bilgiye sahip olduğunu belirtirken, %78.2'si biraz bilgisi olduğunu ifade etmiştir. Sadece duyduğunu söyleyenlerin oranı %8.7 iken, hiç bilgilerinin olmadığını söyleyenlerin oranı %1.2'dir. Söz konusu yasa bir çok içeriğe sahiptir. Kırsalda yaşayanların yasanın tüm içeriğinden haberdar olması beklenilmemelidir. Ancak yasa kırsal kesimi oldukça fazla ilgilendirmektedir. Anket yapılan kişilerin sadece yaklaşık %12'sinin yasa ile ilgili yeterli bilgiye sahip olduğunu belirtmesi düşündürücüdür. Anketlerin yapıldığı dönem dikkate alındığında yasanın bütün yönleri ile uygulama geçmesinden sonra yaklaşık 2 yıl kadar sürede yasanın içeriğine bu kadar duyarsız olunması birçok faktöre bağlı olarak açıklanabilir.

Çizelge 5. 3. Büyükşehir yasasından haberdar olma durumu

Büyükşehir yasasından haberdar olma durumu	(%)
Hiç fikrim yok	1.2
Sadece duydum	8.7
Biraz bilgim var	78.2
Yeterli bilgiye sahibim	11.9
Toplam	100.0

5.4. Anket Yapılan Kişilerin Köylerin Mahalle Olması Hakkındaki Düşünceleri

Çizelge 5. 4. Köylerin mahalle olması hakkındaki düşünceler

Köylerin mahalle olması	(%)
İyi oldu	23.9
Kötü oldu	60.4
Gelecekte iyi olacak	6.3
Bir şey değişmedi	3.1
Fikrim yok	6.3
Toplam	100.0

Ordu ilinin büyükşehir olmasından %60.4'lük bir kısım kötü oldu cevabını vererek memnun kalmadığını belirtmektedir (Çizelge 5.4). Anket yapılan kişilerin sadece %23.9'u yasaya olumlu baktığını, %6.3'ü ise gelecekte iyi olacağını belirtmiştir. Diğer yandan %3.1'lik kısmı bir şey değişmediğini ifade ederken, %6.3'ü bu konuda herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Yukarıdaki bölümde yasa hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirten kişilerin, büyük oranda uygulamanın olumlu veya olumsuz olduğunu belirtmeleri de farklı şekilde yorumlanabilir. Bu durum yasa ile ilgili uygulamaların sadece siyasi veya kırsal kesimde yaşayanlara ekonomik yansımaları ile açıklanabilir.

5.5. Köylerin Mahalle Olması Hakkındaki Olumlu Değerlendirmelerin Nedenleri

Köylerin mahalle olmasına olumlu bakanların oranı yaklaşık olarak %24.0 'tür. Böyle düşünenlerin en önemli nedeni yasadan sonra köy yolu ve köy içi yollarının yapılmış olmasıdır (%34.5). Daha önce de belirtildiği gibi yollar engebeli olduğu için en ufak bir doğal, iklimsel olayda yollar zarar görmekte buda kırsalda yaşayan insanlar için büyük

bir sorun oluşturmaktadır. Söz konusu kişilere göre eskiden il özel idarelerinin bu konularda çalışmaları olsa da büyükşehir belediyeleri daha iyi şartlar ve tecrübelerle daha iyi şartlarda hizmet vermeye başlamıştır. Köylerin mahalle olmasına olumlu bakanların nedenleri arasında arazilerin değerlendirilmesi seçeneği (%27.6) almaktadır. Büyükşehir uygulamasından sonra özellikle ilçe ve büyükşehir yakın olan yerleşim birimlerinin imar konusunda beklentiye girdikleri ve bu algının da arazileri değerlendirdiği söylenebilir. Diğer önemli bir neden ise sosyal yardımların artmış (%27.6) olmasıdır. Bunların dışında çöplerin toplanması ve içme suyu sorununun çözülmesi kişilerin yasaya olumlu bakmasının nedenlerindedir. İki yılı aşkın bir süredir yürütülen yeni kanun için verilen cevaplar bunlar olsa da zamanla değişen şartlara ve hizmetlere göre cevapların da değişeceği söylenebilir.

Çizelge 5.5. Köylerin mahalle olması iyi oldu ve gelecekte iyi olacak diyenlerin nedenleri

Nedenler	(%)
Çöpler toplanıyor, önceden toplanmıyordu	6.9
Belediye daha hızlı ve iyi hizmet yapıyor	3.0
Belediyeye yakın ve kolay ulaşıyor	1.3
Köy yolu ve köy içi yollar yapıldı	34.5
İçme suyu sorunu çözüldü	6.9
Araziler değerlendirildi	27.6
Kanalizasyon yapıldı	0.0
Sosyal yardımlar arttı	27.6

5.6. Anket Yapılan Kişilerin Büyükşehir Yasasına Olumsuz Bakma Nedenleri

Çizelge 5. 6. Köylerin mahalle olmasına olumsuz bakanların nedenleri(%)

	(%)
İnşaat (ev-ahır vs.) yapmak zorlaştı ve pahalılaştı	3.4
Su ücretli oldu/olacak	50.0
Köyde yaşam pahalılaştı, vergiler gelecek	39.6
Köy tüzel kişiliği kalktı	22.4
İlçe belediyesi gereken hizmeti veremiyor	0.0
Köy merası, ormanı, arazisi vs. belediyeye geçti	3.4
Köy konağı, muhtarlık binası, işyerleri vs. belediyeye geçti	3.4
Büyükşehir belediyesi uzak	1.7
Tapusu olmayan ve hazine arazileri elimizden alınabilir	10.3
Binalara tamirat izni geldi	0.0
Köyümüz başka muhtarlığa bağlandı	13.8

Köylerin mahalle olması kötü oldu diyenlerin oranı %60.4 olarak belirlenmişti (Çizelge 5.4). Uygulamaya olumsuz bakanların en önemli gerekçesi ekonomik nedenlerdir. Nitekim bu konuda ilk sırayı %50.0 ile suların ücretli olması ya da ileride olacak olması, ikinci sırayı ise %39.6 oranla köyde yaşam pahalılaştı seçeneği almaktadır.

5.7. Anket Yapılan Kişilerin 2014 Yılından Sonra Belediyeler İle İletişim Durumu

Bu kısımda 2014 yerel yönetim seçimlerinden sonra kırsalda yaşayan halkın, bağlı olduğu ilçe ve büyükşehir belediyelerine gitme nedenlerine ve ne sıklıkta gittiklerine değinilmiştir. Konu ile ilgili Çizelge 5.7’de verilmiştir. Ankete katılan ve köylerde yaşayan kişilerin %54. 2’lik kısmı son iki yılda ilçe belediyesine gittiklerini söylerken %45. 8’lik kısmı gitmediklerini söylemektedir.

Çizelge 5.7. Son iki yıl içinde ilçe belediyeleri ile iletişim durumu

		(%)
İlçe Belediyesi	Evet	54.2
	Hayır	45.8

5.8. Anket Yapılan Kişilerin İlçe Belediyeleri İle İletişim Nedenleri

Çizelge 5.8. Son iki yıl içinde ilçe belediyeleri ile iletişimin nedenleri (%)

	(%)
Ziyaret	2.0
Özel İşler	58.8
Köy İle İlgili İşler	39.2

Köyde yaşayıp son iki yılda ilçe belediyesine gittiğini belirtenlerin; %58.8’i özel işleri için gittiklerini söylerken, %39.2’i köy ile ilgili işler için gittiğini söylemektedirler. %2.0’lik kısım ise ziyaret amaçlı ilçe belediyesine gittiğini belirtmiştir.

5.9. Ankete Katılan Kişilerin Büyükşehir Belediyeleri İle İletişim Durumları

Köylerde yaşayan kişilerin %65.6’sı son iki yıl içerisinde büyükşehir belediyesine gittiğini belirtirken, , % 34.4’i kısmı gitmediğini ifade etmiştir.

Çizelge 5.9. Son iki yıl içinde büyükşehir belediyeleri ile iletişim durumu

		(%)
Büyükşehir Belediyesi	Evet	65.6
	Hayır	34.4

5.10. Ankete Katılanların Büyükşehir Belediyeleri İle İletişim Nedenleri

Büyükşehir belediyesine gidiş nedenleri arasında özel işler (%69. 8) ilk sırada yer alırken, köy ile ilgili işler (%30. 2) onu takip etmektedir. Ziyaret amaçlı giden hiç kimse olmamıştır.

Çizelge 5.10. Son iki yıl içinde büyükşehir belediyeleri ile iletişimin nedenleri (%)

	(%)
Özel İşler	69.8
Köy İle İlgili İşler	30.2
Ziyaret	0.0

5.11. 2014 Yerel Yönetim Seçimlerinden Sonra (Son İki Yılda) İlçe ve Büyükşehir Belediyelerinin Köylerle İlişkisi ve Nedenleri

Yeni yasa yürürlüğe girdikten sonra ilçe belediyelerinin kırsal kesimle ilişkisi Çizelge 5.11'de görülmektedir. Son iki yılda ilçe belediyesinden köye gelindiğini söyleyenlerin oranı %93.7 iken, gelmediklerini söyleyenlerin oranı %2.1 ve bu konuda bilgim yok diyenlerin oranı ise %4. 2'dir.

Çizelge 5.11. Son iki yılda ilçe belediyesinden köye geliş gidiş durumu

İlçe Belediyesi	
	(%)
Evet	93.7
Hayır	2.1
Bilgim Yok	4.2

Çizelge 5.12. Son iki yılda büyükşehir belediyesinden köye geliş durumu

Büyükşehir Belediyesi	
	(%)
Evet	84.4
Hayır	8.3
Bilgim Yok	7.3

Yeni yasa yürürlüğe girdikten sonra büyükşehir belediyesinin kırsal kesimle ilişkisi Çizelge 5.12’de görülmektedir. Son iki yılda büyükşehir belediyesinden köye geldiğini söyleyenlerin oranı %84.4, gelmediklerini söyleyenlerin oranı %8.3 ve bilgin yok diyenlerin oranı %7.3’tür.

Çizelge 5.13’te son iki yılda ilçe ve büyükşehir belediyelerinden köylere gelişlerin nedenleri verilmiştir. İlçe belediyesi için ilk sırayı yol yapımı-bakımı almaktadır. İkinci sırayı ise kar mücadelesi almaktadır. Büyükşehir belediyesini için ise ilk sırayı su sayaçlarının takılması, ikinci sırayı ise hizmet tespiti almaktadır. Kırsal kesimde en çok gündeme gelen ve tepki gösterilen konuların başında büyükşehir belediyesinin su sayacı uygulamasına geçmesi ve sayaçları değiştirerek su ücreti uygulamaya başlamasıdır.

Yasa yeni uygulanmaya başladığı için ilçe ve büyükşehir belediyelerinin görev alanları ve sorumlulukları kırsal kesimde yaşayanlar tarafından tam anlamı ile bilinmemektedir. Bu konuda hizmet alınacak belediye ile ilgili belirsizlikler yaşanmaktadır.

Çizelge 5.13. Son iki yılda ilçe ve büyükşehir belediyelerinden köye geliş nedenleri

Geliş Nedenleri	İlçe Belediyesi	Büyükşehir Belediyesi
	(%)	(%)
Ziyaret	6.3	7.3
Hizmet tespiti	0.0	23.6
Çöp toplama	6.3	-
Yol (asfalt-parke) yapımı-bakımı	42.8	-
Su ve kanalizasyon hattı yapımı-bakımı	14.6	21.9
Çocuk parkı-park, bahçe yapımı	14.5	0.0
Kar mücadelesi	31.2	0.0
İmar ile ilgili ölçüm çalışması	4.2	0.0
Sosyal yardımlar	0.0	8.3
Sayaç takılması	0.0	25.0

5.12. Köy Tüzel Kişiliğine Ait Menkul - Gayrimenkullerin İlçe /Büyükşehir Belediyeleri Mülkiyetine Geçme Durumu ile İlgili Bilgiler

Çizelge 5.14’de daha önce köy tüzel kişiliğine ait olup yeni yasadan sonra büyükşehir belediyelerine geçen varlıklar hakkında anket yapılan kişilerin bilginin olup olmadığı verilmiştir. Bunlar meralar, korular, arsalar, araziler, köy konağı, muhtarlık binaları ve işyerleri gibi varlıklardır.

Çizelge 5.14. Köy belediyeleri tüzel kişiliğine ait menkul ve gayrimenkullerin ilçe/ büyükşehir belediyeleri mülkiyetine geçmesi ile ilgili bilgi düzeyi

Menkul-gayrimenkul		Evet	Hayır	Bilgim Yok
Mera, yaylak, kışlak, otlak, çayır	(%)	28.1	18.8	53.1
Orman	(%)	29.2	19.8	51.0
Arazi, arsa, tarla	(%)	29.2	20.8	50.0
Köy konağı, muhtarlık binası, işyeri, iş makinesi, araç-gereç	(%)	23.9	32.3	43.8

Yapılan anket sonuçlarına göre anket yapılan kişilerin yaklaşık yarısı büyükşehir ve ilçe belediyelerinin mülkiyetine geçen varlıklardan haberdar değildir. Buradan da anlaşılacağı gibi kırsal kesimde yaşayanlar yeni yasadan bütünüyle haberdar değildir. Anket yapılan kişilerin yaklaşık üçte birinin bu konuda bilgisi bulunmaktadır. Köy tüzel kişiliğine ait varlıklardan özellikle mera, yaylak, kışlak, otlak ve çayır gibi alanların belediyeler mülkiyetine geçmesi hayvancılık açısından önemlidir. Meraların mülkiyeti, kullanım hakkı ve kiralanması ile ilgili 25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanununda değişiklik yapılmadığı sürece hayvancılık açısından sorun oluşturmayacağı söylenebilir. Mera Yönetmeliğinin 7. Maddesine göre mera, yaylak ve kışlakların kiralanmalarında uyulması gereken usul ve esaslar belirlenmiştir. Buna göre; kadimden beri mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılan yerler ile aynı amaçla kullanılmak üzere belediyeye tahsis edilen yerlerin yirmi beş yıla kadar kiralanabileceği belirtilmektedir. Ayrıca yönetmeliğin “b” bendinde mera komisyonunun, kayıtlarda mera, yaylak ve kışlak ile umuma ait çayır ve otlak olarak görülen yerleri uygun görülen proje ile yirmi beş yıla kadar ihale ile kiralayabileceği ifade edilmektedir. Bu konuda belediyelerin duyarlı olması ve eskiden kullanım hakkına sahip olanların kullanımlarına devam etmelerini sağlamalıdır.

5.13. Köylerde İkamet Edenlerin Köy Tüzel Kişiliğine Ait Menkul ve Gayrimenkullerin Belediye Mülkiyetine Geçmesi İle İlgili Düşünceleri

Araştırmanın yapıldığı köylerde yaşayanların, köye ait varlıkların belediye mülkiyetine geçmesi ile ilgili düşünceleri Çizelge 5.15’de verilmiştir. Köydeki ortak kullanım alanlarının mülkiyetinin belediyelere geçmesine %49.0 oranında olumlu bakılmazken, bu konuda değişen bir şey olmayacağını belirtenlerin oranı %26.1’dir. Kırsal kesimde yaşayanlar yıllardır kendi malları gibi gördüğü menkul ve gayrimenkullerin elinden gittiğini düşünmekte ve tepki göstermektedirler.

Çizelge 5.15. Köylerde ikamet edenlerin köy tüzel kişiliğine ait menkul ve gayrimenkullerin belediye mülkiyetine geçmesi ile ilgili düşünceleri

Düşünceler	(%)
İyi oldu	1.0
Kötü oldu	49.0
Değişen bir şey olmadı	26.1
Fikrim yok	23.9

5.14. Köy Bütçesi, Kullanım Alanları ve Köy Bütçesinin Kaldırılması

Yeni yasayla birlikte getirilen yeniliklerden birisi de köy bütçesinin kaldırılmasıdır. Köy bütçesi her köyde farklılık gösterse de köy için önemli bir kaynaktır. Bütçeyle ilgili bilgiler Çizelge 5.16’ da görülmektedir.

Çizelge 5.16. Köy bütçesi olan köyler ve yıllık ortalama bütçe

Köy Bütçesi Olan Köyler	(%)	Ortalama Bütçe (Yıl/TL)
Evet	5.2	1.820
Hayır	94.8	-

Köy bütçesine toplanan paralar köyde yaşayan halkın bütçesine göre toplandığı için bölgelere, köylere göre farklılık göstermektedir. Araştırma bölgesinde bulunan köylerin %94.8’inde köy bütçesi kaldırılmış olup, diğerlerinde gayri resmi olarak devam etmektedir.

Köy bütçesi geçmiş yıllarda köylerde yapılacak işler açısından önemli bir kaynak oluşturmaktaydı. Köy Kanunu'nun 16. Maddesinde "Köy gelirleri, köy işlerini gören köyün aylıklı adamlarının aylık ve yıllıkları ile köy sınırları içinde yapılacak mecburi köy işlerine yetmezse, en yüksek haddi yirmi lirayı aşmamak üzere herkesin hal ve vaktine göre köy ihtiyar meclisi kararı ile köyde oturanlara ve köyde maddi alakası bulunanlara salma salınır" denilmektedir. Köy bütçesi, bu zamana kadar köylerin birçok sorunlarını çözmüş ve devletin yapacağı işlerde büyük destekçisi olmuştur.

Anketin yapıldığı köylerde hala köy bütçesinin kullanıldığı yerler vardır bunların ne için kullanıldığı ise Çizelge 5.17'de görülmektedir. İlk sırayı hala köy ile ilgili genel harcamalar alırken (%71.9) , ikinci sırayı köyde yapılan diğer harcamalar (%27.0), almaktadır.

Çizelge 5.17. Köy bütçesinin kullanıldığı alanlar

Harcama kalemi	(%)
Köy ile ilgili genel harcamalar	71.9
Köy bekçisi ücreti	0.0
Arazi koruma bekçisi ücreti	1.1
Elektrik parası	0.0
Diğer	27.0

Köy Bütçesinin kaldırılması birçok konuyu olumsuz yönde etkilese de festivallerle alakalı konuda olumlu sonuç doğurmuştur. Daha önceden her yıl yapılmayan festivaller büyükşehir olduktan sonra küçük bir oranda da olsa artmaya başlamıştır. Büyükşehir olmadan önce %15.6 oranında yapılan festivaller, 2014 yılında %27.1 olurken, 2015 yılında %28.1 olarak artış göstermiştir. Veriler Çizelge 5.18'de yer almaktadır.

Çizelge 5.18. Köylerde düzenlenen festival, şenlik vb. etkinliklerin büyükşehir yasasından etkilenme durumu

	Düzenleniyor (%)	Düzenlenmiyor (%)
2013 yılı ve öncesinde düzenlenen festivaller	15.6	84.4
2014 yılında düzenlenen festivaller	27.1	72.9
2015 yılında düzenlenen festivaller	28.1	71.9

5.15. Kırsal Kesimde Yaşayanların Belediyelerden Beklentileri

6360 sayılı yasa, 2014 yılı yerel seçimlerinden sonra tam anlamıyla uygulamaya geçmiş ve birçok değişikliği de beraberinde getirmiştir. Köyler mahalleye dönüşmüş, köylerdeki taşınır ve taşınmaz mallar büyükşehir belediyelerinin mülkiyetine geçmiş, il özel idarelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmış ve hizmet yetkilerini büyükşehir belediyelerine bırakmıştır. Kırsal kesimde yaşayanların genel belediyeçilik hizmetleri kapsamında belediyelerden beklentileri Çizelge 5.19’da yer almaktadır.

Çizelge 5.19. Genel belediyeçilik hizmetleri kapsamındaki beklentiler

Hizmetin konusu	(%)
Köy yolunun yapılması	34.4
Sosyal yardımlar	27.1
Köy içi yolların yapılması	21.9
Sosyal tesis (köy konağı, düğün salonu, çay evi vs.) yapılması	14.6
Taşıma sorununun çözülmesi	14.6
İçme suyunun içilebilir hale getirilmesi	13.5
İçme suyu hatlarının tamir edilmesi	13.4
Kanalizasyon hatlarının tamir edilmesi	12.5
Kanalizasyon hattı döşenmesi ve tamamlanması	11.4
Çöplerin toplanması ve çevre temizliği	9.4
İçme suyu getirilmesi	7.3
İçme suyu için ilave kuyu ya da depo yapılması	5.2
Çocuk parkı yapılması	2.1
Spor alanı yapılması	2.1

Belediyelerden en büyük beklenti köy yollarının yapılmasıdır. Daha öncede belirtildiği gibi Karadeniz Bölgesi engebeli olduğundan dolayı herhangi bir durumda en çok köy yolları zarar görmekte ve kırsaldakilerin en çok istediği hizmet, bu yolların yapımıdır. İkinci beklenti olarak ise sosyal yardımlar gelmektedir. Diğer önemli bir konu ise, köy içi yollarının yapılmasıdır. Bunların dışında; taşıma sorununun çözülmesi, içme suyu sağlanması ve içme suyunun içilebilir hale getirilmesi, içme suyu ve kanalizasyon hatlarının tamir edilmesi, çöplerin toplanması gibi konularda beklentiler bulunmaktadır.

Kırsal kesime yapılacak yatırımların geçmiş yıllarda olduğu gibi il özel idareleri tarafından mı yoksa yeni yasa ile belediyeler tarafından mı yapılmasının daha iyi

olacağı sorulduğunda; %45.8'le değerlendirme yapmanın henüz erken olduğunu bildirmişlerdir. İkinci olarak ise %35.4 ile önemli olan yapılması - fark etmez cevabını bildirmişlerdir. Diğer cevaplar ise Çizelge 5.20'de görülmektedir.

Çizelge 5.20. Köylere yönelik genel belediyeçilik yatırımlarının (yol, su, kanalizasyon vs.) hangi kurum tarafından yapılması ile ilgili düşünceler

Hizmetlerin hangi kurum ve kuruluş tarafından yapılması	(%)
Önceden olduğu gibi özel idare/valilik tarafından yapılması	5.2
Önceden olduğu gibi belde belediyesi tarafından yapılması	0.0
İlçe/büyükşehir belediyesi tarafından yapılması daha iyi olur	13.6
Değerlendirme yapmak için henüz erken	45.8
Önemli olan yapılması- fark etmez	35.4
Toplam	100.0

Kırsal kesimde yaşayanların %35.4'ünün valilik veya özel idareden geçmiş yıllarda bireysel destek aldığı belirlenmiştir (Çizelge 5.21). Alınan bu desteklerin %67.6'sı fidan desteği, %17.6'sı sera yapımı desteği, %14.8'lik kısım ise sulama borusu desteğidir.

Çizelge 5.21. Geçmiş yıllarda özel idare-valilik-kaymakamlık veya köy hizmetlerinden bireysel destek alan çiftçiler ile ilgili bilgiler

	(%)
Evet	35.4
Hayır	64.6
Toplam	100.0

Kırsalda yaşayanların belediyelerden tarımsal konularla alakalı beklentilerinde ilk sırayı %41.7 ile hayvancılık yatırımlarının desteklenmesi oluşturmaktadır. Arazi yollarının yapımı ise %36.5'lik oranla ikinci sıradadır. Üçüncü sırada ise %17.7 ile sulama kanallarının yapılması ve tamirata yer almaktadır. Diğer beklentilerin oranını ise Çizelge 5.22'de verilmiştir.

Çizelge 5.22. Tarımsal konular ile ilgili hizmetler kapsamında belediyelerden beklentiler

Tarımsal hizmetin konusu	(%)
Hayvancılık yatırımlarının desteklenmesi	41.7
Arazi yollarının yapımı	36.5
Sulama kanallarının yapılması ve tamirâtı	17.7
Arazilerin toplulaştırılması	10.4
Sulama kuyusu açılması	6.3
Köy pazarının kurulması	6.2
Sulama göleti yapılması	11.5
Diğer	0.0

Anket yapılan kişilerin yaklaşık yarısı tarımsal konularda ilçe ve büyükşehir belediyelerinin yeterli desteği verip veremeyeceği konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir (Çizelge 5.23). Yeterli destek verileceğini düşünenlerin oranı %27.1 olarak belirlenmiştir. Bu konuda hayır diyenlerin oranı ise ilçe belediyeleri için %18.7 iken, büyükşehir belediyeleri için %24.0'dır.

Çizelge 5.23. İlçe ve büyükşehir belediyelerinin tarımsal konular ile ilgili yeterli desteği verip veremeyeceği ile ilgili düşünceler

Düşünceler	İlçe Belediyesi(%)	Büyükşehir Belediyesi(%)
Evet	27.1	27.1
Hayır	18.7	24.0
Kararsızım	54.2	48.9
Toplam	100.0	100.0

5.16. Hayvancılık ile İlgili Genel Bilgiler

Çizelge 5.24'de ankete katılan kişilerin hayvancılık faaliyetlerine değinildiğinde; %63.5'i hayvancılıkla uğraşırken, %36.5'i hayvancılık yapmamaktadır. Hayvancılıkla uğraşanların %22.9'unun ise büyükbaş hayvancılık yaptığı belirtilmiştir. Ortalama büyükbaş hayvan sayısı ise 2.8 adettir.

Çizelge 5. 24. Köylerde büyükbaş hayvancılık faaliyetlerine ilişkin genel bilgiler

	%	Hayvan varlığı (baş)
Hayvancılık yapan işletme	63.5	2.8
Hayvancılık yapmayan işletme	36.5	-
Toplam	100.0	

Kırsalda yaşayan ve ankete katılan işletmelerin %75.0'i gelecekte büyükbaş hayvancılığa devam etmeyi düşünmezken, %16.7'si devam edeceğini belirtmiştir. Bu konuda kararsız olanların oranı ise %8.3'dür (Çizelge 5.25).

Çizelge 5.25. Gelecek yıllarda hayvancılık faaliyetine devam etme düşüncesi

Gelecek yıllarda hayvancılık yapma düşüncesi	(%)
Evet	16.7
Hayır	75.0
Kararsız	8.3
Toplam	100.0

Gelecek yıllarda yeni hayvancılık yatırımı yapmayı veya mevcut kapasiteyi büyütmeyi düşünenlerin oranı %14.6 iken, düşünmeyenlerin oranı %81.2'dir (Çizelge 5.26).

Çizelge 5.26. Gelecek yıllarda yeni hayvancılık yatırımı yapmayı veya mevcut kapasiteyi artırmayı düşünen yetiştiriciler ile ilgili bilgiler

Gelecek yıllarda yeni hayvancılık yatırımı yapmayı veya mevcut kapasiteyi artırmayı düşüncesi	(%)
Evet	14.6
Hayır	81.2
Kararsız, Cevap Vermeyen, Yeni Yatırım Yapmayı Düşünmeyen	4.2
Toplam	100.0

5.17. Hayvancılık ve İmar Arasındaki İlişkiler

6360 sayılı yeni yasadaki etkilenen önemli bir sektör ise, hayvancılık sektörüdür. Çeşitli sebeplerden etkilenen bu sektör en fazla mera, yaylak vs. mülkiyet değişiminden etkilenmektedir. İkinci olarak ise, imar açısından yaşanacak sorunlardır. İlerleyen konularda kırsalda yaşayan halkın bu konular hakkında düşüncelerine değinilecektir.

Çizelge 5.27. Köylerin imar durumuna ilişkin bilgiler

İmar durumu	(%)
İmarı yok	42.7
Ölçümler yapıldı	27.1
İmarı tamamlandı	3.1
Bilmiyorum	27.1
Toplam	100.0

5.18. Anket Yapılan Kişilerin İmar ve Hayvancılık İle İlgili Düşünceleri

Çizelge 5.28’de ankete katılan kişilerin 6360 sayılı yasa ile değişen imar şartlarından haberdar olma durumlarına bakıldığında; %69.8 oranında haberdar olmadıkları görülmektedir.

Çizelge 5.28. Yeni inşaat (ev, ahır vs.) yapılacağı zaman belediyelerden imar izni gerekeceğini bilme durumu ile ilgili bilgiler

Yeni inşaat yapımında belediyeden imar izni alınacağını bilme durumu	(%)
Evet, Biliyorum	30.2
Hayır, Bilmiyorum	69.8
Toplam	100.0

Belediyenin imar planı doğrultusunda köy içerisine yeni bir ahır yapımı için uygun arsası olanların oranı %57.3 iken, olmayanların oranının % 42.7 olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 5.29. Köy içerisinde yeni ahır yapmak için imar açısından uygun yeri olan yetiştiricilerin oranı

Yeni ahır yapımı için köy ve belde içerisinde uygun yer olup olmadığı	(%)
Evet	57.3
Hayır	42.7
Toplam	100.0

Köylerin mahalle olmasından sonra belediye, köy içerisine ahır yapımına izin vermediği takdirde köy dışında uygun yeri olmayanların oranı %85.4 olanların oranı ise %14.6’dır. (Çizelge 5.30).

Çizelge 5.30. Belediyelerin köy içerisinde yeni ahır yapımına izin vermemesi durumunda köy dışında uygun yeri olanların oranı

Yeni ahır yapımı için köy dışında imar açısından uygun yer olup olmadığı	(%)
Evet, uygun yer var	14.6
Hayır, uygun yer yok	85.4
Toplam	100.0

Kırsalda yaşayan ve ankete katılan kişiler, mülkiyeti köye ait olan hayvancılık otlatma alanlarının (mera, yaylak, kışlak, çayır, otlak, arazi, köy tarlası, koru vs.) mülkiyetinin belediyelere geçmesinin %80. 2 oranla hayvancılığı etkileyeceğini düşünmektedir. Etkilenmeyeceğini düşünenlerin oranı %10. 4 iken, %9. 4'lük kısım ise kararsızdır (Çizelge 5.31).

Çizelge 5.31. İmar işlemlerinin uzun sürmesinin ve proje-imar masraflarının hayvancılık yatırımlarını etkileme durumu

İmar işlemlerinin uzun sürmesinin ve proje-imar masraflarının hayvancılık yatırımlarını etkileme durumu	(%)
Etkiler	80.2
Etkilemez	10.4
Kararsız	9.4
Toplam	100.0

Köy mülkiyetindeki hayvancılık otlatma alanlarının mülkiyetinin belediyelere geçmesinin hayvancılığı etkileyeceğini düşünenlerin oranı %18.8'dir (Çizelge 5.32). Etkilemeyeceğini düşünenlerin oranı ise %69.8 olarak belirlenmiştir.

Çizelge 5.32. Köy mülkiyetindeki hayvancılık otlatma alanlarının belediyeler mülkiyetine geçmesinin hayvancılığı etkileme durumu

Meraların mülkiyetinin belediyelerin mülkiyetine geçmesinin hayvancılığı etkileme durumu	(%)
Evet, etkiler	18.8
Hayır, etkilemez	69.8
Hayvancılık Yapmıyorum, Cevap Yok, Kararsızım	11.4
Toplam	100.0

5.19. 6360 Sayılı Yasanın İmar Açısından Tarımsal Arazileri Etkileme Durumu

6360 sayılı yasadan sonra arazilerin imara açılması konusunda farklı beklentiler söz konusudur. Bu beklenti hem arazi sahipleri hem de belediye açısından önemli bir konudur. Yasaya göre, mücavir alanlar ilin bütün sınırlarını kapsadığı için belediyeler istedikleri alanda imar yapma yetkisine sahip konuma gelmişlerdir.

Yapılan anket çalışmalarından çıkan sonuçlara göre, ankete katılan kişiler %59.4'lük bir oranla tarımsal arazilerin imara açılmasını uygun bulmadıklarını belirtmişleridir. Arazilerin imara açılma durumu olmadığını belirtenlerin oranı %16.7 iken, imara açılmasını isteyenler ise %23.9'luk bir orana sahiptir. Ortalama arazi varlıkları ise 24.0 dekadır (Çizelge 5.33).

Çizelge 5.33. Köyde işletme başına düşen arazi varlığı ve işletme sahiplerinin tarımsal arazilerinin imara açılması konusundaki düşünceleri

Tarımsal arazi varlığı ve arazilerin imarı ile ilgili düşünceler	
Arazi varlığı (da)	24.0
Tarım açısından imara açılmasını uygun bulmuyorum (%)	59.4
Arazilerim değer kazanacağı için imara açılmasını isterim (%)	23.9
Arazilerimin imara açılma durumu bulunmamaktadır (%)	16.7
Toplam (%)	100.0

5.20. 6360 Sayılı Yasa İle Kırsal Nüfus ve Göç Arasındaki İlişkiler

Yeni yasayla birlikte köyden şehre göç olup olmayacağı merak konusu olmuş ve yapılan bu araştırma kapsamında anket yapılan kişilerin ne düşündüğü hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Bu konuda %45.8'lik oranla göçe sebep olmayacağı belirtilirken, %39.6'lık kısım kararsız kalmaktadır. Bunların sebepleri olarak ta köydeki düzenleri bozup gitmek istememekle birlikte, şehrin daha iyi yaşam koşulları arasında kararsız kalışları gösterilebilir. Çünkü halk hala yaşadığı yeri köy olarak görmekte ve mahalle olduğunu tam anlamıyla benimseyememektedir. Göçe sebep olacağını düşünenlerin oranı ise %14.6'dır.

Çizelge 5.34. Büyükşehir yasasının köylerde göçe neden olup olmayacağına ilişkin düşünceler

Yasanın göçe neden olup olmayacağı ile ilgili düşünceler	(%)
Evet, olur	14.6
Hayır, olmaz	45.8
Kararsız	39.6
Toplam	100.0

6. SONUÇ

Büyükşehir yasası olarak isimlendirilen 6360 sayılı yasa 2014 yılından sonra tüm yönleri ile uygulamaya geçmiştir. Yasa birçok değişimi beraberinde getirmiştir. Söz konusu yasa ile 30 il büyükşehir kapsamına alınmış ve büyükşehir sınırları il idari sınırlarını kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Yasa ile il özel idareleri kapatılmış ve görevleri büyükşehir belediyelerine verilmiştir. Bunun bir sonucu olarak il genel meclisleri de kapatılmıştır. Büyükşehir belediye sınırları içerisindeki bütün köy ve beldeler en yakın ilçenin mahallesi konumuna getirilmiştir. Ayrıca köy ve belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak, tüzel kişiliğe ait taşınır ve taşınmaz bütün varlıklar belediyelere devredilmiştir. Köy tüzel kişiliğine ait köy bütçesi uygulamasına son verilmiş ve tüzel kişiliğe ait muhtarlık binası, köy konağı, işyerleri, araç-gereç ve köye ait mera, yaylak, kışlak, otlak, çayır, arsa, tarla vb. tüm varlıklar belediyelerin mülkiyetine geçmiştir.

Araştırmanın yürütüldüğü Ordu ili kent merkezinde Altınordu adı ile yeni bir belediye kurulmuş ve ilde toplam 19 ilçe belediyesi oluşturulmuştur. Ordu ilindeki bütün köyler ve beldeler söz konusu ilçe belediyelerinin mahallesi yapılmıştır. Belediyecilik hizmetleri kapsamında kırsal yerleşim birimlerinin yol, su kanalizasyon gibi temel hizmetleri büyükşehir belediyesi tarafından diğer hizmetler ise bağlı oldukları ilçe belediyeleri tarafından yürütülmektedir.

Ordu Büyükşehir Belediyesinin kırsal kesimlere yönelik genel ve tarımsal hizmetlerin yürütülebilmesi için kurumsal yapılanma konusunda yeterli olduğunu söylemek zordur. Nitekim, il özel idarelerinin bütün görevlerinin devredildiği büyükşehir belediyesinde kırsal kesime yönelik tarımsal hizmetlerin yürütülmesi için Parklar ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı bünyesinde Tarım ve Hayvancılık Şube Müdürlüğü oluşturulmuştur. Bütün il bazındaki tarımsal hizmetlerin tek bir şube müdürlüğü aracılığı ile yürütülemeyeceği kaçınılmazdır. Bunun yanında kırsal kesime yönelik genel belediyecilik hizmetlerinin yürütülmesi için yeterli kurumsal yapılanmaya sahip olduğu söylenebilir.

Yapılan araştırmada, kırsal kesimde yaşayanların yasanın içeriği ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ancak anket yapılan kişilerin %78.2'si yasa ile ilgi

genel bilgiye sahip olduklarını belirtmişlerdir. Her ne kadar ankete katılan kişiler yasa ile ilgili ayrıntılı bilgiye sahip olmasalar bile, uygulamanın sonuçları ile ilgili olumlu veya olumsuz kanaatlerini ortaya koymuşlardır. Buna göre anket yapılan kişilerin % 60.4'ü yasanın getirdiklerine olumsuz bakarken, olumlu bakanların oranı %23.9'dur.

Büyükşehir yasının uygulanmasının üzerinden iki yıl kadar bir süre geçmiş olması, kırsal kesimde yaşayanların yasanın uygulama sonuçlarına ilişkin yeterli değerlendirme yapmaları için yeterli bir süre olarak değerlendirilebilir. Nitekim yasa ile ilgili olumsuz görüş bildirenlerin nedenleri arasında ilk sırayı, yasanın kırsal kesimdeki yaşamın maliyetini artırdığı yönündedir. Olumlu bakanların nedenleri arasında ise iki yıl içerisinde köy yollarının yapılmış olması ve büyükşehir uygulamasına geçildikten sonra sahip oldukları arazilerinin değer kazanmış olması öne çıkmaktadır.

Büyükşehir uygulamasından sonra kırsal kesimde yaşayanların belediyeler ile ve belediyelerin kırsal yerleşim birimleri ile ilişkisinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Gerek ilçe belediyeleri ve gerekse büyükşehir belediyesi hizmet veya ziyaret amaçlı kırsal yerleşim birimleri ile sıkı bir diyalog içerisinde.

Kırsal kesimde yaşayanların yaklaşık yarısı köy tüzel kişiliğine ait varlıkların belediyelere devredilmesi ile ilgili ayrıntılı bilgi sahibi olmadıklarının ifade etmişlerdir. Bunun yanında büyük bir çoğunluğu ise köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve köye ait menkul ve gayrimenkullerin belediyelerin mülkiyetine geçmesine olumsuz bakmaktadırlar. Özellikle köy tüzel kişiliğine ait meraların belediyelere devredilmesi konusu önemsenmektedir.

Köy yerleşimlerinde yaşayanların ilçe ve büyükşehir belediyelerinden önemli beklentileri bulunmaktadır. Bunların başında köy ve köy içerisindeki yolların yapılması en önemli konudur. Bölgenin coğrafi yapısı ve topografyası dikkate alındığında yol konusu ilk sırada yerini almaktadır. Tarımsal konulara ilişkin belediyelerden beklentiler düşük düzeydedir. Bu durum uzun yıllardan beri kırsal kesimlerdeki tarımsal hizmetler ile ilgili belediyelerin herhangi bir sorumluluğunun olmaması ile açıklanabilir. Anket sonuçlarına göre kırsal kesimde yaşayanların tarımsal konulardaki en önemli beklentisi hayvancılık yatırımlarının desteklenmesidir. Bunun yanında anket yapılan kişilerin

belediyelerin tarıma yönelik yeterli desteği vereceği konusunda umutsuz oldukları belirlenmiştir.

Köy yerleşim alanlarında imar çalışmalarının büyük oranda yapılmamış olması ise kırsal kesim için ayrı bir sorun oluşturmaktadır. Yapılacak bütün inşaatlar ve hayvancılık yatırımları açısından bu sorunun çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Anket yapılan kişilerin yaklaşık %70'i ahır yapımı için belediyeden imar izni alınması gerektiğini bilmediğini belirtmiştir.

Yeni yasa ile köy kavramı resmi olarak ortadan kalkmış ve köyler aynı isimle mahalleye dönüşmüştür. Köy bütçesi uygulamasına son verilmiş ve köy muhtarının yetkileri mahalle muhtarının yetkileri ile aynı statüye getirilmiştir. Bu durumda muhtar sadece resmi kurum ile iletişimi sağlayan görevli durumuna gelmiştir. Köy bütçesi ile yapılması gereken işlerin finans kaynağı belediyelerdir ve köye yönelik bütün hizmetlerde belediyelere bağlı konuma gelmiştir. Köye yönelik yapılması gereken hizmetlerin yanı sıra, köy bekçisi, sulama ve temizlik görevlisi gibi çalışanların maliyetlerinin belediyeler tarafından nasıl karşılanacağı gelecek yıllarda daha belirgin hale gelecektir.

Büyükşehir yasası uygulamasının başarısı belediyelerin çabasına bağlıdır. Bu konuda kurumsal yapılanma önemli olduğu kadar, geçmiş yıllarda köy hizmetleri ve devam eden yıllardaki il özel idareleri hizmet kültürü anlayışının iyi analiz edilmesi de önemlidir. Büyükşehir yasasının özellikle kırsal kesime yapılacak genel ve tarımsal hizmetler konusunda neler getirdiği gerek yeni düzenlemeler ile gerekse ilgili bakanlık tarafından yapılacak eğitim çalışmaları ile, büyükşehir belediyelerindeki ilgililere aktarılması gerekmektedir. Ülkedeki tüm büyükşehir belediyelerinin konuyu aynı düzlemde algılamalarını sağlayacak yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğu söylenebilir. Ayrıca belediyelerin söz konusu hizmetler ile ilgili benzer kurumsal yapılanmalara gitmelerinin sağlanması gerektiği söylenebilir. Bunların dışında kırsal kesimde yaşayanların veya en azından muhtarların yeni yasanın içeriği ve özellikle ilçe ve büyükşehir belediyelerin kırsal kesime yönelik görev ve sorumluluk alanları konusunda eğitilmeleri gerekmektedir.

7. KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ş., ve Tek, M., (2014). “6360 Sayılı Yasa ve Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Değişim: Hatay Örneği” Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Cilt 23, Sayı 3, Temmuz 2014, s (73-102).
- Akıllı, H. Ve Kızılboğa Özaslan, R., (2015). “6360 Sayılı Kanuna İlişkin Literatür Taraması”, Akdeniz Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt 30, s(155-184).
- Anonim, (2005). “5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu”, 22.05.2005, Resmi Gazete Tarih: 22.02.2005.
- Anonim, (1985). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k3202.html>
- Anonim, (2005). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5286.html>
- Anonim, (2005). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5393.html>
- Anonim, (2017). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6360.html>
- Arikboğa, E., (2013). “Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli”, Yerel Politikalar Dergisi, Yıl 1, Sayı 3, s(48-96).
- Atmaca, Yıldız., (2013). “Optimal Belediye Büyüklüğü ve Yeni Büyükşehir Belediye Yasası.” Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 3, s(168–84).
- Bingöl, Y., ve ark., (2013). “İl Sınırında Büyükşehir Belediye Modeli, Kocaeli Deneyimi” Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı Yayınları, No:38, 1. Baskı.
- Biricikoğlu, H., ve Demirkol Duyar, D., (2015).“6360 Sayılı Yasanın Genişleyen Büyükşehir Belediyesi Hizmet Sınırının Etkinlik ve Verimliliğe Etkisi Bağlamında Değerlendirilmesi: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt 20, Sayı 4, s (369-393).
- Collins, M., (1986). Sampling (Editör: Worcester, R. M. ve Downhom, J., 1986). Consumer Market Rresearch
- Çelikyay, H., (2014). “Yeni Büyükşehir Yasası Perspektifinde 2014 Yerel Seçimleri”, Seta Perspektif Dergisi, Sayı 48, Nisan 2014.
- Çelikyay, H., (2014). “Yeni Büyükşehir Yasası Perspektifinde 2014 Yerel Seçimleri”, SetaPerspektif , sayı:48, www.setav.org
- Çiftçi, F. ve Tomar, A., (2013). “Büyükşehir Yasasının İzmir Kırsalı Üzerine Olası Etkileri” TMMOB, 2. İzmir Kent Sempozyumu, Kasım 2013, İzmir.
- Genç, F.N., (2013). “6360 Sayılı Kanun ve Aydın’a Etkileri”, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:1 Sayfa 1-29
- Genç, F.N., ve Daşcı, S., (2016). “6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği” Sosyal ve Tabiiyet Dergisi Beşeri Bilimler Araştırma Araştırması, ISSN:2459 Cilt:6 Sayı:2
- Göküş, M., ve Alptürker H., (2011). “Belediyelerin Sunduğu Hizmetlerde Vatandaş Memnuniyeti: Silifke Belediyesi Örneği”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25/2011
- Günel, A., ve ark., (2014). “6360 Sayılı Yasanın Yerelleşme Bağlamında Değerlendirilmesi”, Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF Dergisi, Yıl 2014, Cilt 19, Sayı 3, s(55-70).
- Gündoğdu, G.H., (2015). “6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ve Kamu Personelinin Durumu”, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi, yıl 2015, Cilt 17, Sayı 2

- İzci, F. ve Turan, M., (2013). “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt 18, Sayı 1, s(117-152).
- Karasu, M. A., (2013). “6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Olası Etkileri, Şanlıurfa Örneği”, Gazi Üniversitesi, İİBF Dergisi, Sayı 15/1, s(123-138).
- Kızılboğa Özaslan, R. ve Akıllı, H., Özaslan, K., “6360 Sayılı Kanun Çerçevesinde Gümüşlük Belde Belediyesi’nin Kapatılmasına İlişkin Yöre Halkının Algısı”, Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi, 3(2), 2013, s.168-184.
- Oktay, E. ve Maltaş, A., (2013). “Yerel Kalkınma, Kimlik ve Kültür Tartışmalarına Yeni Büyükşehir Uygulamaları Ekseninde Bir Bakış” 11. Kamu Yönetimi Formu, Samsun.
- Ökmen, M., Arslan, R. (2014). Türkiye’de 6360 sayılı yasa ile yeni kurulan büyükşehir belediyeleri: Manisa Büyükşehir Belediyesi örneği. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(Özel Sayı), 88-101.
- Özçağlar, A., (2005). “Türkiye’nin İdari Coğrafyası Bakımından Köy Bucak İlçe İl ve Belde Kavramları Üzerine Düşünceler”, Coğrafi Bilimler Dergisi, 3 (1), s. 1-25.
- Özsalmanlı, A. Y. ve Pank, Ç. (2012). “Muğla’da Büyükşehir Belediyesi Yapılanması Sürecine İlişkin Bir Değerlendirme” Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 2.
- RG, (1926). RG, (1926). “Köy Kanunu”, Resmi Gazete Tarih: 7.4.1924. Sayı:68.
- RG, (1982). “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası”, Resmi Gazete, Sayı:17863.
- RG, (2004). “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”, Resmi Gazete Tarih: 23.7.2004. Sayı: 25531.
- TÜİK, (2013)a. “Yıllara ve Cinsiyete Göre İl / İlçe Merkezleri / Köy Nüfusu”, 1927-2013. Availablefrom URL: http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1587.
- TÜİK, (2014)a. “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları”, Availablefrom URL:<http://tuik>

8. ÖZGEÇMİŞ

Doğum Tarihi ve Yer : 24.04.1991 – Ordu

Yabancı Dil : İngilizce

Telefon : 0544 488 85 14

E – mail : gözde.kalpaklioglu@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Gaziosmanpaşa Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü- Tarım Ekonomisi	2017
Lisans	Gaziosmanpaşa Üniversitesi- Ziraat Fakültesi - Tarım Ekonomisi	2013
Lise	Ordu Atatürk Lisesi	2009